

Naročnina za kraljevino
SHS
Mesečno 15 D. Letno 180 D.
inozemstvo:
Mesečno 30 D. Letno 360 D.
Oglaš: enostopna mm vrsta
enkrat 50 para, večkrat popus

JUGOSLAVIJA

Plačano do:

P. u. Licejalna knjižnica

Pavšalni franko.
Ljubljana.

Uredništvo:
Wolfova ulica 1A. Telefon 390
Uprava:
Marijin trg 5. Telefon 44
kopisi se ne vračajo
anjem je priložiti znamke
za odgovor.

Senzacionalna izjava Hrvatskega bloka.

Hrvatski blok se priključuje politiki Ljube Davidovića. — Poveritev Davidovića z zastopstvom hrvatskega bloka v parlamentu. — Sestava volilne vlade na podlagi sporazuma in enakopravnosti.

Današnja „Slobodna Tribuna“ je objavila senzacionalno vest o zadnjih sklepih Hrvatskega bloka. Po sklepu predsedništva Hrvatskega bloka je bila danes dopoldne poslana gosp. Ljubi Davidoviću brzojavka sledeče vsebine:

„Gospod Ljuba Davidović v Beogradu.

Odlučnim svojim držanjem za politiku sporazuma z nama Hrvatima na osnovi stvarne ravnopravnosti stekli ste potpuno naše poverenje te danes stojite na čelu svih parlamentarnih stranaka i grupa za sporazum i rad, koje već od poslednjih izbora imadjuhu za sobom veliku većinu naroda — naime oko 900.000 — od toga sam Hrvatski blok oko 330.000 od svih oddanih glasova preko milijun i tristotisoč.

I u samom parlamentu imaju stranke za sporazum znatnu većinu nad strankama, koje su za nastavak politike nasilja, bezpravlja, korupcije i za koje hrvatsko pitanje tobože ne postoji.

Zato Vas Hrvatski blok ovlašćuje, da Vi u njegovo ime predložite sastav izborne vlade sporazuma, kao jedini ustavni put, da se parlamentarna kriza ne pretvori u građanski rat s strani vlasti — što bi neminovno vodilo do katastrofe.

Predsedništvo Hrvatskega bloka:

Stjepan Radić.

Dr. N. Drinković.

Zagreb, 9. decembra. (Izv.) Razen brzojavke je poslao hrvatski blok danes dopoldne Ljubi Davidoviću tudi spremno pismo po poslancu Gligoriju Ana-

stasijeviću, v katerem potrjuje pristnost svoje brzojavke. Obenem je svoj sklep sporočil v Beograd tudi telefonično.

Globok utis izjave hrvatskega bloka v Beogradu.

Izjava povsod sprejeta z odobravanjem in veseljem. — Pašić najbrže že vrnil svoj mandat za sestavo vlade. — Vlado bo sestavil zastopnik absolutne večine — Ljuba Davidović.

Beograd, 9. decembra. (Izv.) Sporočilo hrvatskega bloka Ljubi Davidoviću, da se priključuje njegovi politiki in mu poverje svoje zastopstvo v narodni skupščini je v tukajšnjih političnih in sploh v vseh krogih Beograda, zlasti pa v patriotskih, napravilo globok utis. Povsod so ga sprejeli z odobravanjem in veseljem. Vse javno mne-

nje pričakuje z vso pravico, in to se govori tudi v krogih radikalne stranke, da bo Pašić najbrže še danes vrnil kralju mandat za sestavo nove vlade in da bo potem krona poverila to nalogo Ljubi Davidoviću, ki je po naznanilu hrvatskega bloka postal absoluten zastopnik večine v narodni skupščini.

Zrno vsajeno na Zagrebškem kongresu rodi sadove.

Popolno priznanje Davidovićevega delovanja od strani Hrvatskega bloka. — Veselje in odobravanje v Zagrebu. — Za Davidovićevo stoji Šumadija in večina srbskega naroda. — Želja po javnem nastopu Davidovića v Zagrebu.

Zagreb, 9. decembra. (Izv.) „Slobodna Tribuna“ je prejela iz oficijelnih krogov hrvatskega bloka nastopne informacije: Odlčnost Ljube Davidovića je pri poslancih hrvatskega bloka napravila zelo dober in globok utis. Popolnoma razumevajo tudi njegovo taktiko, da ostane še nekaj časa kot navaden član v demokratskem klubu in da je odložil predsedstvo stranke. Davidovićeve izjave, da vztraja odločno na poti k srbo-hrvatskemu sporazumu, pomenja, da se tudi hrvatski blok čuti dolžnega, da ga podpre v njegovi opoziciji proti Pašić-Pribičevićememu režimu, tudi ako bi mu kralj poveril sestavo koncentracijske vlade. — Kakor Davidović, bo tudi hrvatski blok še nadalje zasledoval svojo pot in ne bo opustil akcije, ki jo je začel v zvezi s svojimi pristaši. Hrvatski blok se je včeraj o tem posvetoval in obvestil Davidovića o svojih nazorih glede današnjega položaja, ki je nastal vsled Davidovićeve odlčnosti, kakor tudi vsled dejstva, da je Pašić dobil zopet misijo, naj sestavi novi kabinet. Davidovićeve odlčnost je v vseh zagrebških krogih ki so proti današnjemu režimu, nalezela na zadovoljstvo in odobravanje. Kaže se tudi razumevanje, da je zaradi tega hrvatski blok primoran, da se tega zdržanja izkaže vrednega. Posebno prijeten utis je napravilo dejstvo, da je za Davidovićevo Šumadija in sploh Sr-

bija, v čemer se vidi velik uspeh v akciji za naroden sporazum. Pojavljajo se želje, naj bi Davidović prišel v Zagreb in nastopil na javnem shodu, kjer ga bodo gotovo še svečaneje in še bolj oduševljeno sprejeli kakor na zagrebškem kongresu.

Zagreb, 9. decembra. (Izv.) „Slobodna Tribuna“ komentira brzojavko, ki jo je poslao hrvatski blok Ljubi Davidoviću, ni piše: Odlčni nastop Davidovićeve v demokratskem klubu v vprašanju narodnega sporazuma so v krogih hrvatskega bloka sprejeli s popolnim zaupanjem. S sklepom, ki ga izraža v svoji brzojavki, izročila blok Davidoviću neomejeno pooblastilo glede sestave koncentracijske volilne vlade in stopa popolnoma v pozitivno parlamentarno politiko. Ni dvoma, da bo ta korak hrvatskega bloka omogočil Davidoviću, da popolnoma izpremeni razmere tudi v demokratskem klubu in uniči vpliv Pribičevićeve skupine (kateri pripadajo tudi naši „Jutrovi“) le na naložje osebnih prijateljev. Akcija za sporazum stopa torej v odločen štadij. Za vodstvo take politike se je tvorila Davidovićeve skupina brez ozira na povratek Hrvatskega bloka v parlament in je zbrala okoli sebe še 42 poslancev. — Sedaj se je te skupini pridružil še Hrvatski blok in s tem je padeč režima gotov.

Curih, 9. decembra. Berlin 0.065, New York 50.50, London 24.24, Pariz 37.625, Milan 26.65, Praga 16.00, Budimpešta 0.23, Zagreb 1.775, Bukarešta 3.25, Varšava 0.0325, Dunaj 0.0075, avstrijske krone 0.0076.

Berlin, 9. decembra. Dunaj 11.47, Budimpešta 359, Milan 41.944, Praga 26.284, Pariz 59.101, London 38.154.37, New York 8329.12, Curih 158.103, Beograd 10.773.

Dunaj, 9. decembra. Devize: Zagreb 234.75—235.25, Beograd 939—941, Berlin 8,70—9, Budimpešta 30,75—30,85,

London 325.000—326.500, Milan 3586—3594, New York 71.405—71.555, Pariz 5059—5081, Praga 2257—2263, Sofija 531.50—532.50, Curih 13.460—13.490, Valute: Ameriški dolarji 71.030—71.330, bolgarski levi 510—514, nemške marke 8.85—9.85, angleški funti 325.400—326.600, francoski franki 5010—5040, italijanske lire 3552.50—3567.50, jugoslovanski dinarji 926—930, romunski leji 427—429, švicarski franki 13.370—13.470, češkoslovaške krone 2240—2250, madžarske krone 29.90—30.10.

PRIBIČEVIĆ O PAŠICEVI MISIJI.

Beograd, 9. decembra. (Izv.) Danes dopoldne je imel demokratski klub sejo, na kateri je Svetozar Pribičević poročal o svojih porazgovorih z designiranim ministrskim predsednikom Pašićem. Povedal je, da je kralj poveril Pašiću mandat za sestavo nove vlade na podlagi predloga predsednika narodne skupščine dr. Lukinića, to je demokratsko-radikalne koalicije. Iz postopanja Pašićevega se da sklepati, da te misije ni sprejel definitivno, ampak da se želi li poprej informirati, ali more prevzeti odgovornost, da tudi v resnici reši narodna skupščina one zakone, ki so nujni in o katerih želi tudi krona, da se čimprej sprejmejo. Pašić je izjavil, da bo najprej povprašal svoj klub, ali pristane na to, da se rešijo ti zakoni, ker mora z njimi v zvezi vladati skrbeti tudi za nove dohodke. Vse kaže, da se nahaja vladna kriza šele v prvem štadiju. Šele tedaj, ko se Pašić uveri, da mora te zakone sprejeti sedanja zbornica, bo poročal kralju o svojih uspehih in šele takrat stopi kriza v drugo fazo, namreč takrat pride šele na površje vprašanje sestave nove vlade. Demokratski klub je to poročilo Pribičevića vzel brez debate na znanje in sklenil, da se seja jutri nadaljuje. Razpravljali so tudi o izjavi poslance Magovčevića (Davidovićevega pristaša) glede njegovega izstopa iz kluba.

VAŽNE POLITIČNE KONFERENCE DR. WILFANA V RIMU.

Trst, 9. decembra. (Izv.) Slovenski poslanec dr. Wilfan se še ni povrnil iz Rima od zadnjega zasedanja italijanske zbornice. Doznalo se je, da ima v Rimu važne politične konference, ki ga zdržujejo. Poslanec Šček se ni udeležil zadnjega zasedanja parlamenta in se nahaja ves čas v Trstu. Vest, da je obolel, so neresnične.

OD FAŠISTOV UKRADENA CERKVENA ZASTAVA ZOPET NAJEDENA.

Trst, 9. decembra. (Izv.) Župnemu uradu pri Sv. Jakobu v Trstu se je posrečilo s pomočjo policije zopet najti cerkveno zastavo Sv. Cirila in Metoda, ki jo je te dni odnesel iz cerkve fašist Deschman. Zastavi pa manjka s srebrom okovani drog. Izvedelo se je, da je policija zaprla Deschmana in njegove pomagače.

FAŠISTI NAMERAVAJO UVESTI STROGO ČASOPISNO CENZURO.

Rim, 9. decembra. (Izv.) Fašistični režim namerava uvesti strogo cenzuro nad listi. Mnogo protivladnih listov piše ogorčeno proti tej nameri. „Corriere d'Italia“ pravi, da bo ta odredba še bolj diskreditirala Italijo v inozemstvu.

GENERAL CADORNA SE MORA ZAGOVARJATI PRED SODIŠČEM RADI SVOJIM PORAZOV.

Rim, 9. decembra. (Izv.) Včeraj se je zagovarjal pred kazenskim senatom sodišča znani general Cadorna, ki je doživel katastrofalni poraz pri Kobaridu v jeseni 1917. Kakor znano, je bil Cadorna odstavljen vsled izjave preiskovalne komisije, da je on zakrivil polom. Vsled peticije, ki jo je predložil general Capello, pa se je preiskava na novo začela.

FAŠISTOVSKO NASILJE PRI OBČ. VOLITVAH V MILANU.

Milan, 9. decembra. (Izv.) Jutri se vrše tukaj občinske volitve. Blokaška zveza nacionalističnih strank, med njimi tudi fašisti, upajo na gotovo zmago, predvsem zato, ker se proletarske stranke niso združile, ampak nastopajo samostojno. Utegnilo bi se res zgoditi, da pade najsilnejša socijalistična trdnjava v fašistovski roke, posebno pa še ako se pomisli, da se bo izvajal nad proletarce fašistovski teror. Z ozirom na jutrišnje volitve so bile mobilizirane danes opoldne vse fašistovske sekcije v Milanu in v bližnjih mestih. Mobilizacijski ukaz je podpisal fašistovski general konzul Ferdinand Negrini.

NOVI PREDSEDNIK POLJSKE REPUBLIKE.

Varšava, 9. decembra. (Izv.) Na današnji seji sejma, ki je trajala šest ur, je bil v petem kolu izvoljen za predsednika poljske republike dosedanj minister za zunanje posle, Narutowicz.

NASLEDNIK NAŠEGA RIMSKEGA POSLANIKA.

Beograd, 9. decembra. (Izv.) „Tribuna“ piše, da je za našega poslanika v Rimu, Antomijevića, ki odstopi, določen kot njegov naslednik dosedanj poslanik v Tirani Ljuba Nešić.

Na osnovi dejanstvene enakopravnosti.

Vest, ki jo prinašamo s predstoječo brzojavko, pomeni največji politični dogodek sedanje vladne krize. Vsi govori in izjave Hrvatskega bloka, da pojde v Beograd in da začne aktivno sodelovati v državni politiki, so bile neodločne. Zaman je Ljuba Davidović, ta odkril zagovornik sporazuma, resnično jugoslovanske in moderno demokracijske politike v naši državi, čakal poslancev Hrvatskega bloka, da z njihovo prisotnostjo ojači svoje stališče in stališče svoje politične skupine. Zato je tudi izpadlo glasovanje v poslanskem klubu Demokratske stranke navidezno proti njemu. V glavnem pa je glasovanje pokazalo, da ima Ljuba Davidović najboljšo delavce Demokratske stranke na svoji strani. Že so pisali desničarski listi Demokratske stranke, da je kriza preprečena in da bo Ljuba Davidović potegnil skrajne konsekvence ter se umaknil v politično ozadje. Toda varali so se. Komaj je zapustil zborovalno dvorano, že je podal dopisniku zagrebških „Novosti“ izjavo, v kateri naglašja, da bo kot prostak v stranki nadaljeval akcijo za zbliznanje Hrvatov in Srbov. — To svojo bodočo akcijo v temeljujem sem, da je preprečian, da je to zbliznanje ne samo v korist Srbov in Hrvatov, nego v korist države. Samo na tej podlagi je mogoča stabilizacija naše države naznotraj in njena okrepitev na zunan. Da je moje stališče pravilno, sem prepričan. Prepričan sem o končnem uspehu zbliznanja Hrvatov in Srbov.

Te besede, kakor tudi izidi glasovanja v Demokratskem klubu pa še niso popolnoma izzveneli v Zagrebu, ko je Hrvatski blok izrekel končno besedo o cel spoznamni politiki zadnjih mesecev. Poveril je Ljubi Davidoviću, da ga zastopa v Beogradu pri sestavi narodne koncentracijske vlade.

S tem dobe navedene besede Ljube Davidovića svojo moralno in

politično oporo. Sedaj je nastopil trenutok, ko ima Ljuba Davidović končno in odkrito besedo hrvatskih bratov v žepu in more neovirano nastopiti za cilje, katerim se je izpostavil zadnje mesece. Brez dvoma je, da bo ta poverilnica imela najdalekosežečnje posledice za reševanje sedanje vladne krize, kakor tudi za bodoče naše nacionalno državne in strankarske razmere. Na strani Davidovića se nahajajo najboljši, najodkritočnejši in najsposobnejši delavci Demokratske stranke. Tu se nahajajo imena dr. Andjelkovića, dr. Vejićkovića, Anastazijevića, Dragutina Pešića, Rafajlovića, dr. Ribarja, dr. Sumenkovića, Magovčevića, dr. M. Jovanovića, dr. Radosavljevića, Aleksića, Andjeljića, dr. Čubrovića, dr. Sečerovala, dr. Milčevića, dr. Nešića. Ta skupina se bo sedaj zavedla svoje zgodovinske naloge in ni dvoma, da bo pri zasledovanju svojih nadaljnjih ciljev zavzela še bolj odkrito strankarsko pripadnost, kakor doslej in da smemo današnje dneve imenovati ustanoviteljne nove, resnično demokracijske in jugoslovanske politike. Davidović ima sedaj za sabo ne samo velika načela, ne samo velike nacionalne sile, tako v Srbiji, kakor tudi na Hrvatskem in v Sloveniji, temveč tudi vse predpogoje, da se ta načela kakor tudi te sile organizirajo k najplodovitejšemu nacionalnodržavnemu delu, z eno besedo, da se strnejo in končno konsolidirajo naše države, ki brez Hrvatov nikdar priti ne more.

Veselje, ki ga je vzbudila vest o zadnjem sklepu Hrvatskega bloka v Beogradu in Zagrebu, se je pojavilo tudi v vseh političnih krogih ljubljanskih. Pa tudi širše občini, vo je z veseljem pozdravilo našo včerašnjo posebno izjavo in pokazalo s tem, da stoji tudi Ljubljana poleg Zagreba in Beograda na strani treznega sporazuma med Srbi, Hrvati in Slovenci in da si iskreno želi notranje konsolidacije naše države na osnovi dejanstvene enakopravnosti.

Pašićevi neuspehi pri sestavi nove vlade.

Pašić pri kralju. — Konference z manjšimi strankami. — Vse stranke so za enkrat odklonile sodelovanje. — Jugoslovanski klub je odklonil sestanek s Pašićem. — Nagibanje strank k Protiču. — Demokratska stranka vsled notranje trdnosti ne pride v poštev.

Beograd, 9. decembra. (Izv.) Včeraj ob 12.15 je kralj Aleksander sprejel v avdijenci Nikolo Pašića, kateremu je poveril sestavo nove vlade.

Beograd, 9. decembra. (Izv.) Designirani ministrski predsednik Pašić je takoj po svoji avdijenci pri kralju sporočil radikalnemu klubu, da mu je zopet poverjena naloga za sestavo novega kabineta. Kasneje je Pašić konfiriral s predsednikom narodnega seljačkoga kluba Divljanom in ga je vprašal za njegovo mnenje, ali naj se izvedejo nove volitve. Poslanec Divljan mu je izjavil, da je na vsak način treba sprejeti uradniški in invalidski zakon ter oba zemljoradniška zakona, predno stopi vlada pred narod in zahteva njegovo zaupanje. Kasneje je razpravljaj Nikola Pašić tudi s predsednikom muslimanskih desničarjev Maglajićem, dočim je zastopnik jugoslovanskega kluba Barič včeraj odklonil sestanek s Pašićem, čes, da se mora prej sporazumeti s svojim klubom. Za danes je designirani ministrski predsednik povabil k sebi zastopnike zemljoradniškega, potem pa demokratskega kluba. Nobena stranka še ni Pašiću zagotovila svoje pomoči. Vsekakor je značilno, da je Pašić najprej stopil v stike z malimi strankami in da je demokrate pustil ob strani. Dejstvo je, da je Stjepan Barič v imenu Jugoslovanskega kluba odklonil razgovor s Pašićem in da je poslanec Korkut, zastopnik Maglajićevih desničarskih muslimanov izjavil intimno Pašiću, dr. Janjiću, da je pristaš orijentacije Stojana Protića in Ljube Davidovića, kar vse pomenja neuspeh Pašićeve misije. Gotovo je, da bodo tudi zemljoradniški odklonili sodelovanje v Pašićevem kabinetu. Davidovićeve skupina gotovo ne more priti v kombinacijo. Iz tega se jasno vidi, da Pašić in

Pribičević ne bosta mogla sestaviti nove vlade. Zaradi tega so radikali zelo nezadovoljni. — Če računamo k vsem tem neuspehom še zadnjo izjavo Hrvatskega bloka, potem si tudi vsak nepolitik lahko na prste izračuna dneve, ki so še usojeni sedanjemu režimu. Op. ur.

Beograd, 9. decembra. (Izv.) Danes je Nikola Pašić, ki je dobil od krona mandat za sestavo nove vlade, razpravljaj s poslancem Stjepanom Baričem (jugoslovanski klub) in Vojo Lazičem (zemljoradnikom), ki pa mu nista obljubila nič gotovega. Lahko se reče: z vsjo gotovostjo, da jugoslovanski zemljoradniški klub ne bosta podpirala dosedanjega režima. Pašić je imel povsod neuspeh. Razen teh vladajo v demokratski stranki take razmere, da ni mogoče z njo računati, kakor to priznava Svetozar Pribičević sam.

Beograd, 9. decembra. (Izv.) Dopoldne je designirani ministrski predsednik Pašić sprejel vojnega ministra generala Pešića, ki mu je poročal o oboroževanju vojske. Konferenca je trajala eno uro. Kasneje je sprejel Pašić poslance Ljubo Jovanovića in Krsto Milčevića, potem pa posebej Svetozarja Pribičevića. Okoli pol dne je sprejel zemljoradniška Franiča, ki mu je izjavil, da je del njegovega kluba za to, da stopi zemljoradniška stranka v vlado, dejal pa je, da ne more govoriti v imenu celega kluba. Kasneje je bil pri Pašiću poslanec Barič, ki mu je povedal, da je jugoslovanski klub pripravljen stopiti v koncentracijsko vlado, toda le v tako, ki je za sporazum s Hrvati. Stjepan Barič je nato poročal svojemu klubu o svojem porazgovoru s Pašićem. Klub je po kratki debati sklenil, da počaka izid pogajanj med demokracijo in radikali.

Beograjsko pismo.

Beograd, dne 6. dec. 1932.

Zadnji dnevi so bili odločilnega pomena za razvoj naše bodoče notranje politike. V demokratskem klubu se je bila odločena bitka med zastopniki sedanjega nemoralnega in nastopnega režima pod vodstvom Pribičevića in med res pravnimi jugoslovanskimi rodoljubi pod vodstvom Ljube Davidovića. Vsa javnost je nestrpno pričakovala konec bitke in resolucijo, oz. odločitev. Pribičevići ljudje so poskusili vse, da prisilijo Davidovića na kapitulacijo in s tem onemogočijo nadaljnje delo za sporazum s Hrvati.

Interesantno je, konstatirati dejstvo, da ravno tisti prečani, ki so pred tremi leti najprej stvorili takozvano demokratsko zajednico in potem demokratsko stranko in povsod v pokrajinah bivše Avstro-ogrške povdarjali, da je ta kreacija neobhodno potrebna, da se zruši korupten radikalni Pašičev režim, da ravno ti ljudje danes pod Pašičem rušijo lastno stranko. Komu ni v spominu, kaj vse so takrat slovenski mladinci pisali in govorili! Danes ti isti mladinci v rokah Pašiča teptajo vsa sveta jugoslovanska načela in najbrže se računajo, kako bi bilo mogoče preiti brez budih posledic v radikalni tabor.

Debata v demokratskem klubu je bila zelo burna in ostra. Od prečanskih demokratov so Pribičevićev režim zagovarjali samo ljudje, ki se za svoje mandate bojijo in so odvisni od milosti g. Svetozara. Za Pribičevića sta govorila gg. Vilder in Tadić. Od Srbijancev so Pribičevićev režim branili samo ministri. — Proti tem so govorili Davidovićevi pristaši in to večinoma Srbijanci, res demokrati iz Šumadije. Oni bojovníki, ki so svojčas izstopili iz radikalne stranke in si osnovali lastno samostojno stranko, so ostali zvesti demokratskim načelom in je pred vsem dr. Šumenković z nepobitnimi dokazi strogo in objektivno obsodil današnji režim, kar so mu morali tudi najhujši Pribičevićevi pristaši priznati. Nobeden od njih se ni upal polemizirati z dr. Šumenkovićem.

Davidović je v svojem ekspoziciji izrecno povdaril, da ga je Pribičevićeva garda, predvsem sedanji ministri, kot predsednika stranke kratkoma ignorirala. O važnih zadevah, o katerih je sam Pašič smatral za potrebno, da jih prej razpravljajo v svojem klubu, so demokratski ministri kratkoma na svojo roko odločali in postavljali predsednika kluba in poslance pred gotova dejstva. Zelo značilen je tozadevni zagovor: minister Kumanudi je namreč izjavil, da so ministri pri vseh odločbah delali v smislu strankinega programa. Je to višek cinizma in prepotentnosti takozvanih demokratskih poslancev-ministrov napram svojim kolegom in predsedniku, od katerih so bili odločeni za ministre.

Ugotoviti je tudi potrebno dejstvo, da od slovenskih demokratskih poslancev nobeden ni govoril. Poslanec Reiser niti ni čakal zaključka debate in se je precej odprl. Dr. Kukovec in dr. Žerjav pa sta imela najbrže preveč posla z različni vestmi o zmagi in mogočnosti ljubljanske demokratske stranke pri volitvah. Zpomniti si moramo, da so slovenski demokratski poslanci molčali takrat, ko so njihovi strankini somišljeniki Srbijanci odkrito in prepričevalno govorili za sporazum s Hrvati in povdarjali, da brez sporazuma ni države. Zpomniti si bode pa ta nastop slovenskih mladinskih generalov tudi slovensko ljudstvo, ki se je ob prevratu brez vsakega pridržka in

z velikim navdušenjem izjavilo za eno skupno državo Jugoslavijo treh enakopravnih in složnih bratov.

Ves Beograd in, lahko trdimo, z njim celokupen naš narod je z nestrpnostjo pričakoval resolucije in glasovanja. Pribičevići ljudje so uporabljali vsa sredstva predvsem beograjsko časopisje, da bi strli odpor Davidovića in njegovih pristašev. Vse te mahinacije in tudi grožnje v časopisju kakor »Novi list«, »Balkan«, itd. niso pomagale. Davidović je ostal dosleden in z vsem njegovim prijatelji. Proti resoluciji je glasovalo 30 poslancev, za pa 42. Ko so popoldne beograjske »Novosti« na oknih kavarne »Moskva« razglasile izid glasovanja v demokratskem klubu, bilo je v kavarni navdušenje, kakor ga kavarna »Moskva« ne pomeni, vse je govorilo samo o odločnem nastopu Davidovića in da sporazum s Hrvati ni več daleč.

Danes popoldne je imel Hub zopet sejo, da izvoli novega predsednika. — Čez noč pa je Pribičević najbrže dobil glavobol radi resolucije in poslal svoje zveste v boj, da vprašanje predsednika ni aktualno. Seja je bila burna, a Davidović je spoznal maneuver in tako je seja končala s porazom Pribičevića. Ni dosegel svojega namena, klub ni sprejel nikakega sklepa glede pogajanj za novo vlado in formalno vodi posle pred. sedstva prvi podpredsednik Črnogorec Andrija Radonić.

Ob pol 1. popoldan se je v parlamentu raznesla vest, da je kralj povelj Pašiča s sestavo nove delovne vlade. V informiranih krogih se govori, da je Pašič predložil kralju, da naj se sestavi vlada za volitve in takoj razpiše volitve. Kralj je to odločno odbil in zahteval, da mora skupščina sprejeti najprej najnujnejše zakone. Za sedaj ne morem kontrolirati te vesti, a zelo značilno je, da mi je ugleden radikalni poslanec izjavil, da je potreba nujno izvršiti nove volitve in da bo potem radikalna stranka izvršila pošten sporazum s Hrvati.

Usoda demokratske stranke in z njo takozvanih prečanskih demokratov pod vodstvom Pribičevića, Krstelja, Lukinića in Kukovca je započeta. Gotovo je, da Ljuba Davidović ne odstopi od svojih načel in da za njim stoji ogromna večina demokratov v Srbiji in celokupen narod v južni Srbiji in Macedoniji. Čiščenje je prišlo šč o pravem času, sicer bi tudi v Srbiji in Macedoniji bila demokratska stranka pri volitvah uprav decimirana. Jasno je sedaj, kaj so mladinski, prečanski demokrati hoteli imeti potom takozvane velike državne stranke. Na zunaj so vili o demokraciji, enakopravnosti in bratstvu, v resnici pa so se posluževali najhujših in najogabnejših nasilstev samo, da se obdržijo na vodilnih mestih in pri vodstvu države. Spomnimo se samo raznih izjav naših ljubljanskih mladincev pred vsem sedanjem načelnika oddelka za socialno skrbstvo, ki je pri vsaki priliki povdarjal: brez nas ni vlade. Radi tega je bilo potrebno vdariti po Hrvatih, radi tega tri leta vzdrževati nasilni režim in pri vsaki priliki proglašati hrvatsko ljudstvo za protidržaven element. Najbrže je to gospodo zadnje tedne postalo strah lastnega dela, njihov listi ne pišejo več o protidržavnih elementih. Ne morem verjeti, da bi bilo to spoznanje odkritosrčno, bil je samo taktičen maneuver, ki pa tudi ne bo obvaroval prečanskih mladinskih demokratov gotovega poloma. Izpolnjuje se stara resnica, da se vsaka krivica in vsak greh maščuje. D.

Podpirajte družbo sv. Cirila in Metoda!

Nedeljski pomenki.

XII.

Naši bibliofili.

Ne trdim ravno, da so vsi najrazličnejši ... filii in filii .. norci, a smešni in še precej smešni so pa za nas povprečne zemljane prav gotovo in kadar se spomnim na te bolestinke, mi pride nehoti na misel tudi klasični Erjavčev Schnakschnepperlein, kjer je odprl Erjavčev vse registre svojega svežega humorja in satire, da nam v vsej drastičnosti naslika takega ... filia. Pa Schnakschnepperlein je nabiral vsaj žuželke in njegova zbirka tvori danes važen del prirodopisnih zbirk našega muzeja, kar kaže, da je imel mož prvič resnično ljubezen do svojega predmeta, drugič pa tudi to, da so ga vodili pri njegovem zbiranju res neki kulturni ali znanstveni namigi, ki so končno vendarle koristili širši javnosti. Te vrste ... filii so torej smešni le v svojem pretiravanju, inace so pa končno prav simpatične prikazni. In sem spadajo gotovo vsi, ki iz ljubezni do predmeta samega sistematično zbirajo to ali ono, kar lahko tvori objekt znanstvenega raziskovanja. Simpatični so ti zlasti tedi, če obrnejo ob svoji smrti svoje zbirke v take namene, da ima od njih korist široka javnost.

Med temi ... filii so morda najpogostejši »bibliofili« v širokem pomenu besede, to je vsi oni, ki kupujejo, berejo in hranijo knjige kot nekaj domačega zaklada. V obče so ti zbiratelji tudi najsimpatičnejši, ker je tako zbiranje vedno znak gotove duševne kulture in človek se prišedši v tuje stanovanje nehoti vedno razveseliti, če zagleda na kakli polici vrsto skrbno ohranjenih knjig, obratno pa rodbina brez kakršnekolik domače knjižnice vedno glasno dokumentira svojo duševno inferiornost. Imamo pa pri nas tudi že več bibliofilov v ožjem pomenu besede, to je taktiki, ki sistematično zbirajo knjižnice in to iz ljubezni do knjige same. Tako predstavljajo danes nekatere naše privatne knjižnice (n. pr. generala Majstra, župnika Vrhovnika itd.) prave nacionalne kulturne zaklade in dolžnost vseh merodajnih faktorjev bi bila, skrbno paziti na to, da ne pridejo te knjižnice ob svojem času v nepoklicane roke, kakor je prišlo že toliko drugih. Slovenci smo majhen narodič, zato so se tiskale naše knjige vedno tudi v zelo majhnih nakladah (500—1000 izvodov). Pretežna večina knjig se polagoma na ta ali oni način uniči (zlasti periferičnih publikacij), zato je vsak starejši izvod kake naše važnejše knjige, natisnjene izven bivše Kranjske. Dolžnost vsakega kulturnega člo-

Revolucionarni incident v Bolgariji.

Notranje politične razmere Bolgarske so pri nas izredno malo poznane, čeprav bi nas morale zanimati te v najvišji meri, kajti one globoko vplivajo tudi na vsa naša notranja in zunanje-politično konsolidacijo.

Vemo o teh notranjih bolgarskih razmerah ne dosti več kot to, da vodi danes krmilo Bolgarije gospod Stambolijski, voditelj bolgarske kmetijske stranke. Vemo dalje, da se trudi gospod Stambolijski na vse načine, da bi popravil strašne posledice politike carja Ferdinanda in njegovega ministrskega predsednika Radoslavova, a malekomu je pa že znano, da bojuje gospod Stambolijski v Bolgariji naravnost gigant-ski boj za svojo eksistenco. Kmetijska stranka razpolaga danes v Bolgariji s prav pičlo večino. Njena politika predstavlja v kulturnem, gospodarskem in socialnem pogledu pravi preobrat do sedanjih bolgarske politične tradicije, zato je morala naleteti pri opoziciji na najhujši odpor. Vsa opozicija se je združila v enoten meščanski blok in med obeh skupinama se bje boj na življenje in smrt in nobena skupina tudi ni prav nič izbirčna v bojnih sredstvih.

K tem notranje-političnim težavam Stambolijskega pa pridejo še zunanje-politične. Življenska vprašanja za Bolgarijo in za Jugoslovane sploh je likvilacija srbsko-bolgarskega spora. G. Stambolijski je v tem pogledu par let vztrajno trkal na belgrajska vrata, ki so se mu pred par tedni končno vendarle odprla, čeprav zelo hladno. Ta njegov korak je naletel na hud odpor pri opozicionalnemu meščanskemu bloku, a še vse na hujšega pa pri makedonskih emigrantih, katerih je danes v Bolgariji okroglo 300.000 in katerih vsa akcija gre za »osvobodjenje« Makedonije. G. Stambolijski ve, da je sporazum z Jugoslavijo mogoč le tedaj, če se mu posreči razbiti silajno in oboroženo organizacijo teh makedonskih emigrantov, a ti pa zopet vedo, da sedanj režim nikakor ne bo podpiral njihovih ciljev. Tako nima g. Stambolijski na glavi samo opozicionalnega meščanskega bloka, temveč tudi vse makedonske begunce.

Do najnovejšega časa sta se oba tabora precej izogibala odkritega spopada, ker sta vedela, da bi prišlo v tem slučaju do meščanske vojne, v kateri bi znala že itak hudo prizadeta dr-

žavica popolnoma izkrevat. Makedonski emigranti se končno tudi še niso čutili dovolj močne za kako večjo akcijo, iz katere bi v slučaju neuspeha ne bilo drugega izhoda kot popolna kapitulacija in izgnanstvo pred — jugoslovanska sodišča.

Zadnje dni se je pa izpremenila situacija v prilog emigrantov. Po grškem polomu se je začelo v vsej Trakiji močno gibanje za osvobodjenje izpod grškega jarma. Antanta je priznala Turkom vzhodno Trakijo, a zapadno jim je hotela pustiti. Ko je prebivalstvo za to izvedelo, je hotelo prisiliti na orijentsko konferenco s tem, da je prizorilo oboroženo vstajo proti Grkom, prepodilo ah pa zajelo velik del grških posadk ter osnovalo v Dedeagachu celo provizorično vlado za zapadno Trakijo, ki hoče izsiliti od orijentske konference vsaj p'eb'seit. Vstajo vodijo trakijški Turki in Bolgari, pomagajo jim pa oboroženi makedonski emigranti.

To gibanje je moralo najti simpatičen odmev tudi v Bolgariji in te simpatije so hoteli uporabiti makedonski emigranti pod vodstvom generala Protogerova, rodom iz Makedonije zato, da vržejo Stambolijskega. Dobro oboroženi so odšli od južne meje, zasedli mesteca Čustendil ter hoteli prodirati naprej proti Sofiji. Računali so zato, da uprizori istočasno tudi meščanski blok vstajo in da Stambolijski ne bo imel časa za proti akcije. Toda kmetijska stranka je videti izvrstno organizirana in pripravljena z orožjem v roki braniti svojo pozicijo, kar dokazuje njen liter naval na Sofijo.

Akcija generala Protogerova je že dancs propadla v toliko, da se mu ni posrečilo presenetiti Stambolijskega in ga vreči v prvem naskoku. Kako se bo razvil stvar naprej, je seveda težko prognozirati, gotovo je pa, da sta čani le dve poti: meščanska vojna ali pa popolen umik Protogerov.

Balkan je že dolga desetletja ognjišče neprestanih bojov in to je še danes ter tudi ostane, dokler se ne pritegne k SHS še B ter se ne potegne meja v smislu volje in želje prizadetega prebivalstva. Tega očividno tudi orient-ska konferenca ne bo izvršila, zato bo balkanski problem še vedno nerešen ter bo dajal stalnega povoda za konflikte, tudi še oborožene.

Usodna zmeta.

Naša država je bila osnovana v a dveh težah: državno in narodno edinstvo. Iz njih je zrastle tudi vidovdanska ustava, prvi in prvotni vzrok vseh brezkončnih vladnih kriz. Misel o državnem edinstvu so sprejeli Slovenci, Srbi in Hrvati skoraj brez ugovora in ni je v državi kolikor toliko pomembne skupine, da bi temu nasprotovale in mirno lahko trdimo, da dejansko tudi res živimo v pravcu političnega državnega edinstva. Kljub vsem zapirkam vladajočih strank, konsolidacija države in v tej smeri vrlo dobro napreduje in v najnovjšem času je celo gospod Radić povedal italijanskim fašistom, da bo znal hrvatski seljak braniti naš državni teritorij...

Vse drugačno je pa naziranje naših državljanov glede takozvanega narodnega edinstva. Tu se mnenja križajo z vsjo ostrostjo, ter iz različnih nazorov v narodnostnem oziru izvirajo tudi različni nazori o pravno-politični ureditvi države. Zadnji volilni oklic ljubljansko »Zajednice« govori po narodno-socialističnem programu brez pridržka o treh narodih Srbov, Hrvatov in Slovencev ter iz te predpostavke z vsjo

nujnostjo izvaja svojo zahtevo po nerazdeljeni Sloveniji s široko samoupravo, to je s sovladanjem po narodu izvojenih poslancev. Kljub temu vidimo, da se del časopisja, ki piše sicer proti sedanjemu režimu, še vedno precej trdovratno drži neke imaginarne misli o narodnem edinstvu.

Danes se hočemo dotakniti samo razmerja med idejo narodnega edinstva, revizijo ustave in centralizmom. Predvsem je treba ugotoviti, kje ima teorija — samo teorija in ne življenska resnica — svoj izvor. Teorija je velesrbske provenijence, zato vidimo, da jo vzdržujejo vse srbske stranke brez izjeme ter se jo s posebno strastjo oklepata Pašič in Pribičević. Med Slovenci in Hrvati ima privržence le med demokratsko inteligenco. Vendar je srbsko naziranje o narodnem edinstvu bistveno drugačno kakor slovensko in hrvatsko. Zadnji srbski seljak in najbolj izobražen inteligent se smatrata in čutita kot Srba ter pojmujeta narodno edinstvo v tem zmislu, da smo tudi Hrvati in Slovenci Srbi ali da vsaj kmalu postanemo, medtem ko nekateri Slovenci in Hrvati vzdržujejo fiktivno

idejo o enotnem jugoslovanskem narodu, ki nikjer ne živi in kakor vsi zraki kažejo, se bo le težko kdaj rodil. Vidovdanska ustava in njen centralizem je zgrajen na velesrbskem naziranju o narodnem edinstvu in ta koncept so zavestno prejali tudi vsi oni slovenski in hrvatski politiki, ki so se udejvali sedanjemu režimu...

V kakšnem razmerju je tedaj načelo narodnega edinstva in revizija ustave z vprašanjem centralizma vred? Ako priznavam idejo narodnega edinstva, da smo Slovenci, Hrvati in Srbi en narod, homogeno narodna masa, je vidovdanska ustava pravilna, ker upravo se bo lahko zboljšala po tej ustavi in tudi decentraliziralo in je s tega stališča čisto neložna, zahtevati revizijo ustave. Ideja narodnega edinstva v srbskem zmislu se popolnoma krije s srbskim nacionalizmom, če tudi je za Slovence in Hrvate protinaravna in v nobenem slučaju ne more nasprotovati srbskemu narodnemu čustvovanju, ker bodo v državi vedno v premoči. Ako bi se pridružili naši državi Bolgari, bi vsi srbski politiki takoj zavrgli teorijo o edinstvenem narodu.

Kaj zahtevamo Slovenci? Nerazdeljeno Slovenijo in avtonomno samoupravo. Ne samo radi centralizma in režima, ampak zato, ker čutimo, da smo kulturna enota, narodna individualnost. Pol milijona Slovencev živi na Koroskem in Primorskem, niso naši državljani, a vendar živijo z nami skupno duševno življenje. To je življenje, ki krije preko vseh mrtvih teorij. Postavite srsko vsah med doljenjske kmete in ona bo živela in čutila vedno svoje srbsko življenje, danes in ravno tako čez sto ali dve sto let. Pošljite gorenjskega kmeta v Šumadijo in vedno ga boste lahko razlikovali od njegove okolice. Tako živijo narodi, ki ne vprašajo svojih politikov po njihovih samopajnih teorijah.

Slovenci, Hrvati in Srbi smo bratje, ki smo si ustvarili skupno državo, teorija o enem narodu pa je izmišljotina velesrbskega imperijalizma in hegemonizma, ki je naši državi najbolj nevaren. Ako pa kljub vsem dosedanjim sociološkimi zakonom vzraste v naši državi en narod, ki bo dejansko živel po naših mestih, trgih in vaseh, ga bomo mi najbolj veselili. Takrat bodo lahko brez ugovora uveljavljali vidovdanska ustava, česar pa najbrž niti gospoda Pašič in Pribičević ne verjameta.

Politične vesti.

Prva modrost!

Narodni-socialisti so zatajili svoj narodni, napredni in socialistični program. Zakaj? »Jutro« pravi, da zato, ker NSS v Ptuj ni volila JDSarja za župana, ker je v bivšem ljubljanskem obč. svetu NSS nastopala proti JDS in končno zato, jer je NSS tudi za ravnokar vršče se volitve v Ljubljani odklonila skupen nastop z JDS. Če bi NSS vedno leno bogala JDS in se podvrgla diktatu JDS, bi bila NSS narodna, napredna ali socialistična. »Jutro« bi potem tudi blagohotno dopustilo eksistentno upravičenost narodno-socialističnih organizacij, nekako tako kot trpi poleg tajništva JDS velesocialistično »Unijo«. Pa so res čudni ti narodni-socialisti, da ne poslušajo modrih nasvetov »Jutra«!

Druga modrost.

»Jutro« dvomi, če je v naši državi potrebno delati razliko med socialisti in narodnimi socialisti. »Jutro« je mnenja, da bi bilo najbolje, če se vsi narodni-socialisti priglasijo v JDS. JDS namreč že zelo primanjkuje pristašev!

jih, kakor rečeno, le v bahaške in verižniške svrhe. S takimi ljudmi bo treba prej ali slej javno obračunati.

ING. ARH. KREGAR RADO:

Moderna inscenacija.

Ali tudi ta scenerija mora učinkovito prepričevalno. Ob jednem pa je lahko dekorativna in estetična. Ker se v moderni drami podrejuje vse edinemu stremljenju, pripomoči dramskemu delu do najvišje popolnosti, so vsi scenični dekorativni detajli brezpomembni, zato nepotrebni. Velika, enotna glavna črta, izražajoča slog je merodajna, vse drugo moti in razkraja koncentracijo gledalca. Znano je, da vsebuje vsaka doba gotovo, povsem karakteristično črto in barvo, ki prevladuje v umetnosti in življenju. Ta črta in barva zadostujeta tudi v realistični igri povsem dovolj za označbo kraja, dobe in časa. V njej je lahko izraženo vse, tudi če ne vsebuje množino detajlov, katere ima ali je imel kraj reelnega življenja, ki je služilo kot motiv pisatelju, igralcu in inscenatorju. N. pr. v gotskem slogu prevladuje v arhitekturi silasti lok, kamnita rebra, visoka okna okrašena s barvastim steklom. Jeden sam lok, ali tako okno in že zadostja za označbo dobe, N. pr. v Marjil Stuart

IDS je za razpust obč. sveta v Ljubljani.

Poslanec Reiser je baje vložil na ministra notranjih del interpelacijo glede občinskih volitev v Ljubljani. V interpelaciji je stavil posl. Reiser vprašanje na ministra, ali hoče poskrbeti za to, da bo pokrajinska vlada poštovala zakon o volilnem redu za Slovenijo, ki ga je kršila s tem, da je določila rok 11 dni za vlaganje kandidatskih list namesto v zakonu predpisanih desetih dni, in ali je minister voljan naložiti pokrajinski upravi, da poštuje zakon o zaščiti države, češ da se nahajajo med izvoljenimi odborniki »Zveze delovnega ljudstva« tudi komunisti.

Za invalide

Znano je, da obstoja v Beogradu približno 100 invalidov, ki je hotel s svojo številno prisotnostjo pritisniti na ministrstva za socialno politiko, da priredi čimprej zakonit zakon za invalide. Sedaj pa, ko je izbruhnila vladna kriza, je ta odbor uvidel, da je njegova prisotnost v Beogradu odveč in je sklenil raziti se. Pri tej priliki pa je izdal manifest na jugoslovanske invalide, v katerem pravi o zakonskem načrtu gospodarskega ministra za socialno politiko tudi to: »Invalidi in vsi ostali člani našega združenja! Ne varajte se. Zakon, ki se nahaja pred narodno skupščino, ni naš zakon, on je zavestni produkt birokratskih pisarjev. Za nas ni denarja, ves denar so že prej pojedli begi in afera. Toda, ravnostni ljudje, ki so nam ostali dolžni napreden zakon, bodo v kratkem prišli k vam in vas bodo prosi- li za mandat. Razpršite spekulante, organizirajte z združenimi močmi še čim jače in čim boljše in s pomočjo lokalnih kompromisov s političnimi osebam postavite svoje kandidate za narodno skupščino, kajti mi smo osvobodili to zemljo, mi moramo sami reševati svoje vprašanje. Prostiti ne smemo več, kajti tisti, katere je treba prositi, niso vredni naših sklenjenih rok. To oporoko vam pošiljamo, to je nas vseh edini spasi.« Tako! Sedaj pa naj ljubljanski invalidi obratujejo s svojo vestjo, kako so branili svoje stanovske interese in ugled svoje organizacije, ko so se zvezali s socialnim ministrom, katerega so njihovi drugi v Beogradu predstojali način opisali,

Oblasti ali opozicija?

Dočim ljubljansko »Jutro« pripoveduje svojim pristašem o doslednosti demokratske stranke, o njenih velikih uspehih, o sposobnosti svojih ljudi in o kakovosti rezultatov radikalno-demokratske koalicije, informira glavno glasilo demokratske stranke povsem drugače svoje pristaše. Tako piše n. pr. »Demokratija« od četrtka o »Oblasti ali opoziciji« in navaja med drugim tudi naslednje trpeke ugotovitve, ki jih priob- čujemo demokratskim, oziroma mladinskim najvišjem v Sloveniji v premišle- ni: Uvodoma navaja članar glavne misli obeh skupin v demokratski stran- ki in povdarja znova, da je prva za brezpogojno sodelovanje z radikalci, češ da tako sodelovanje zahtevajo dr- žavni in nacionalni interesi, medtem ko druga skupina povdarja lojalni spo- razum s Hrvači in nujnost izpremembe sedanjega slabega režima z boljšim. Nato piše: »Ne more se zanikati, da je

glavno obelodje dosedanjega režima predpisovala radikalna stranka in da so demokrati, idealistično privezani na vidovdanko ustavo, bili v praktični politiki sateliti radikalcev. In če se trdi, da demokratski stranki ne ostaje nobena druga kombinacija razven z radikalci, tedaj se s tem posredno prizna- vajo, da demokratska stranka ni zmō- zna voditi državne posle samostojno brez radikalcev ali pa da nima velikih, ustvariteljskih ambicij v praktič. politiki, za kar je potrebno imeti individualizem in velike moralne sile.« Članar pravi tudi tole: »Kajti ne zadostuje enostavno reči: mi smo brezpogojno za vidovdan- sko ustavo, pri tem pa pomagati vladi, čije celokupno delo je proti duhu so- doodne demokracije. Da je režim dober ali slab, ne sodimo samo po geslu, ki ga vlada teoretično izda, marveč po celem sistemu državne uprave, po mnogih posameznostih stvarnega živ- ljenja, po tem, kako vlada ravnajo z vsemi državljani v državi«. To naj slo- venski mladini poštevalajo, da teh trditev ni napisal opozicionalen list, mar- več glavno glasilo Demokratske stran- ke, ki je tudi o tem informirano, kako delajo njihovi voditelji »dosledno«, »idealno«, »državotvorno«, »vidovdan- sko« politiko.

Konec brodarškega sindikata.

Ko je naša država po preobratu po- dedovala med drugim tudi veliki bro- darski park, se je v tistih dneh splošne upravne zmešnjave ustanovil v Beo- gradu poseben Brodarski sindikat, ki je, naslanjaje se na predvojno srbsko Brodarsko društvo, prevzelo imenovani park v podnajem. Kakor povsod, kjer je država oddala svoje državno imetje zasebnim družbam, se je tudi pri Bro- darskem sindikatu začelo poveljavati načelo koruptivnega in brezvestnega iz- rabljanja državnih interesov. Na dan so prišle gorostasne stvari o izrabah, po- neverbah in o predrznih zahtevah na- pram državi. Končno je afera Brodar- skega sindikata zavalovala v skupščin- ske prostore ni izzvala energično inter- pelacijo posl. Deržiča in drugov. Prvi uspeh te interpelacije je že tu. Minister saobračaja je sedaj podpisal odlok, s katerim se odreja, da vrne Brodarski sindikat najde do 1. januarja 1923. ves državni brodarski park, ki ga je pre- jel ob preobratu v najem in rabo. Na- dalje odreja minister, da sindikat pre- da gotove svote, ki jih dolguje državi, da odda spiske osebja, svoje delavnice in druge pritlikline. Vse to bo do na- daljnega vodila posebna direkcija reče- jega saobračaja. S tem prevzema držav- na oblast veliko panogo javnega pro- metu v svoje roke in na gosp. ministru je, da postavi na čelo tega oddelka sposobne in poštene uradnike.

»Rovtarstvo.«

»Slovenec« se je obregnil ob naš uvodnik, v katerem smo replicirali na članek, ki ga je objavil g. Aurelio Palmieri v njegovih stolpcih. Ker je ta gos- pod, o katerem vemo tudi mi, da je ugleden italijanski znanstvenik, govoril pod naslovom »za sporazum z Italijo« v tonu, kakor da bi bili Jugoslovani krivi ali sokrivji spora med jugoslovans- kim in italijanskim narodom, smo mi odkrito povedali, da se nahaja gosp. Palmieri v zmoti, da mi tega spora ni- smo izzvali, da je samo Italija zadrž- vala izvedbo rapalskega dogovora, da je samo Italija kriva-golgotje jugo- slovanskega naroda v Juljski Benečiji. Trdili smo nadalje, da ta spor ne bo drugače rešen, kakor da Italija prene- ha s svojo brezvestno politiko na na- vedenih dveh frontah in da je bistvo vprašanja jugoslovanske-italijanskega sporazuma »primorski problem, to je ravnanje Italije z našimi rojaki on- stran meje. Če italijanski znanstvenik

Ona velika gesta, močna, globoka vsebina dramskega dela se spaja z ve- liko, izrazito črto scenerije in učinkuje zajedno na gledalca. Eno pa je potreb- no, da je ta velika črta izrazita, močna in originalna, kot je močna in velika ter izrazita igra igralca umetnika. Enako, kot izraža scena pri dram- ski umetnosti del duševne vsebine, izra- ža pri plesni umetnosti vsebino ritmično in črto gibanja. Najenostavnejša in- scenacija v plesni umetnosti tvorijo zavese, ozvljenje z gubami in oblite z lučjo. Te gube imajo često več življenja, kot še tako bujna scenerija. Te gube so ali stroge, mirne, pravilne, ali žive, nemir- ne, lahke ali težke, ponavljajoče se ali menjajoče ter se lahko povsem in v vsem skladajo s kostumom plesalke in njegovo barvo ali poltjo telesa, kakor tudi z ritmično in črto gibanja. Enako, kot scenerija, kostum in ma- ska, igra luč, to je razsvetljava odra, za uprizoritev dramskega ali plesnega dela važno, da često najvažnejšo vlo- go. Prva njena naloga je, razsvetliti sceno. V doli strogega realizma je bila to njena prva in glavna naloga. Ona ustvarja v tej obliki iluzijo dnevnih solčne in nočne, mesečne luči z vsemi prehodi in njansami. Ali kakor scena, tako mora biti tudi luč v delni duševni zvezi z delom samim.

Solnce v naravi sije na veselo in

in najsi bo še tako slaven, napiše v slo- venskem listu članek za »sporazum z Italijo« je pač potrebno, da se mu po- ve cela resnica glede tega vprašanja. Ako tega uredništvo »Slovenca« ni storilo, tedaj je pač zagrešilo nepatri- jotičen čin, ker je podleglo laskavemu čustvu, da v njegove stolpce piše »od- ličen italijanski znanstvenik«. V tem ti- čišramota njegovega velikega veselja, ki ga je zabeležilo pod članek g. Pal- mieriija.

Gospodarstvo.

Carinska unija med našo državo in Češkoslovaško.

Carinska unija med našo državo in Češkoslovaško, o kateri se je zlasti mnogo razpravljalo ob priliki pregovo- rov našega finančnega ministra in nje- govega pomočnika z gospodarskimi krogi v Pragi, je zadela pri mnogih naših gospodarskih krogih na precej- šen odpor. Vsakdo uvidi, da je gospo- darsko sodelovanje med našo državo in Češkoslovaško zelo potrebno in bo prineslo obema državam nepregledne koristi. To gospodarsko sodelovanje pa mora temeljiti na načelu enakopravnosti obeh držav, kar je zlasti važno za našo industrijo. V naši državi so dan vsi predpogoji, da se razvije živahna in močna industrija, ki pa ji za enkrat manjka gospodarske in finančne orga- nizacije. Jugoslavija je silno bogata na sirovinah, s čimer je podan eden glav- nih predpogojev razvoja močne indu- strije. Ker potrebuje naša država ve- liko množino industrijskih proizvodov, ki jih ne izdelujejo doma, je tembolj getovo, da se bo naša industrija že v do- glednem času povzpela na močno po- zicijo, na kateri bo lahko konkurirala s sosednjimi industrijskimi državami, od katerih je sedaj več ali manj od- visna. Dolžnost gospodarsko-političnih faktorjev pa je, da ta razvoj z umejnimi odredbami podpirajo.

Stroga in izključna zaščitna carina bi pri nas gotovo ne bila na mestu, ker so njene posledice take, da bi več ško- dovale, kakor pa koristile. Treba pa je, zaščititi našo razvijajočo se industrijo, da ne bo izpostavljena neenaki borbi, z močno tujo industrijo, ki razpo- laga z izvežbanim delavstvom, ki razpo- laga z izvežbanim delavstvom, s silno finančno podlago ter izborno in preizkušeno organizacijo. V tako borbo pa bi zašla naša industrija, ako bi se sklenila z Češkoslovaško carinska unija. Češkoslovaška ima močno gospodarsko in finančno organizacijo, ki je z never- jetno lahkoto in naglico premagala vse težave, povzročene po svetovni vojni ter se kmalu prilagodila novim razme- ram. Ako se sklene med obema drža- vama carinska unija, bo nastal med našo industrijo, ki je šele v povojih, in pa močno in preizkušeno češko industrijo konkurenčni boj, ki se mora po krat- kem času končati s popolnim uničenjem naše mlade industrije. To pa gotovo ni v našem interesu, kajti naša največja gospodarska naloga je, da se na gospo- darskem polju osamostalimo, ne pa, da pridemo v še večjo odvisnost, kakor že sedaj.

Temu se je treba ogniti. Čim ožje gos- podarsko sodelovanje med obema drža- vama je gotovo potrebno, toda to sodelovanje se mora vršiti na podlagi, ki upošteva gospodarske in finančne razmere v obeh državah. Le s takim sodelovanjem bo možno, da se bo naša industrija razvijala do popolnosti ter da si bosta obe državi medsebojno dajali vedno novih moči, ki se bodo porabile v skupni in čim večji blagor našega in bratskega češkoslovaškega naroda.

S. T.

žalostne, srečne in nesrečne, ali vsakdo občuti to solčno luč drugače, odgovar- jajoč svojemu duševnemu razpolože- nju.

Luč odra pa je oni faktor, ki sicer razsvetljuje sceno, ali ta luč mora ustvari- ti in povdariti gotovo razpoloženje ali pa se z razpoloženjem, priklicanem po igri, skladati v harmonično celoto. Ona loči dva svetova, realnega (gledalca) od onega umetnosti.

V realistični draml zadostuje ilu- zorna luč. V bajkah in pravljicah učin- kuje, deloma realistično, deloma fan- tastično bajno ter dekorativno. Izredno dekorativnega pomena pa je um na luč, za ples. Gibajoče se telo plesalke, oblito z lučjo reflektorja, ki harmonira s kostumom in motivom plesa, tvori umetniško enoto, izražujočo življenja plesne umetnosti polno estetične lepote. Najglobljo nalogo pa ima luč v moderni draml, kjer učinkuje iluzorno, često de- korativno, obenem pa vzbuja, izraža in povdarja gotovo duševno razpolo- ženje. Faktično najtežje delo je, dolo- čitev svetlobnih efektov. Nobena scenar- ija ne more podati tega, kar da luč ene- ga samega reflektorja.

Scenerija je učinkovita, umetniška in dovršena, če je enostavna, dosledna, enotna zaokrožena, z eno besedo, če ima svoj slog, ki se sklada z dramskim delom v dovršeno celoto.

+ Ustanovljanje efektivnih borz v Rusiji. Sovset ljudskih komisarjev je sprejel naredbo o ustanovitvi efektivnih borz. Te borze se bodo priključile že postojecim blagovnim borzom.

+ Cene soli v monopolni prodaji. Zakupniki soli morajo oddajati sol pre- prodajalcem po sledečih cenah loco za- kupnikovo skladišče: Drobna kuhinjska sol iz Kreke 250 Din za 100 kg, poleg tega za vrečo 11 din, morska sol, ku- hinjska iz Senja 240 din, za 100 kg, po- leg tega vreča 10 din.

+ Avstrijska zunanja trgovina. V prvih devetih mesecih tekočega leta je uvozila Avstrija 55.4 met. stotov blaga v vrednosti 1176 milijonov zlatih kron, a izvozila v istem času 16 milijonov meterskih stotov v vrednosti 780 milio- nov zlatih kron. V tretjem četrtletju se je dvignil izvoz za 60 odstotkov.

+ Avstrijska zlata parletta znaša od 4. do 10. t. m. 14.500 kron.

+ Ukinja izplačila sovjetske države banke. Sovjetska državna banka je morala ustaviti izplačila radi po- manjkanja papirnatega denarja.

+ Komentar carinske tarife. 279. številka »Narodni Novin« od 6. decem- bra t. l. prinaša izpremembe, dopolnit- ve in popravke tega komentarja, ki je sedaj v veljavi.

+ Češkoslovaška krona kotira na Moskovski borzi. Dne 17. novembra je pričela na moskovski borzi kotirati če- škoslovaška krona. Efektivna krona je notirala 50 rubljev emisije 1922, izpla- čilo 48 rubljev. Dne 22. novembra je notirala čsl. krona 60 izplačilo 48 ru- bljev. Eden sovjetski rubelj emisije 1922 je 10.000 rubljev stare emisije.

+ Velik mlin za mletje soli. V No- vem Sadu je ustanovljen mlin za mlet- je soli, čigar kapaciteta znaša šest va- gonov dnevno. Mlin melje tri vrste so- li, od debele do fino mlete. Obratovati prične dne 10. t. m.

+ Kriza avstrijske industrije. V pretečenem letu je bilo v Avstriji 23.215 nezaposlenih delavcev. Koncem no- vembra t. l. pa jih je bilo 91.277. Kon- cem julija je dobivalo podporo 33.000 nezaposlenih, koncem novembra pa 87 tisoč nezaposlenih. Nezaposlenost je narasla v enem letu za 221 odstot- kov. Mnogo podjetij dela samo nekaj dni v tednu, zlasti v kovinski industriji delo vedno bolj omejujejo.

+ Pošta konvencija z Romunijo. Ministrski svet je podpisal poštno kon- vencijo o direktnem paketnem prometu med našo državo in Romunijo. Kon- vencija bo predložena Narodni skup- ščini, kadar se sestane, ter je upati, da stopi v veljavo še tekom letošnjega leta.

+ Delavci proti uklinjenju osem- nedejnega delavnika. Vsed vladne namere da odpravi osemurni delavnik se je pojavila med delavstvom velika neza- dovoljnost. Za nedeljo 10. t. m. so sklicale delavske organizacije v Zagre- bu protestno zborovanje, na katerem bo govorilo več govornikov iz Zagre- ba, Ljubljane in Beograda.

+ Tečaj na novosadski produkti borzi dne 7. decembra 1922: pšenica bačka 400, sremška 405, ječmen bački 280, sremški 285, oves bački 273, srem- ski 278, koruza 325, fižol beli novi 350, pišani 340, moka št. 0 585, za kuho 560, št. 6 510, pšnični otrobi 163, mast 24, bačko zelje v glavah 45 do 50, bosan- ski orchi 500, čebula 350.

Dnevne vesti.

— Naše cenj. naročnike, kateri so bili zaostali z naročnino in ki smo jim priložili v svrhu poravnave položnice odn. jim poslali še posebej opomine, vljudno prosimo, da zaostalo naročnino z ono za december čimpreje odpošlje- jo, ker bomo sicer primorani jim list 15. t. m. ustaviti. Vabimo vse, da store svojo dolžnost čimpreje, da ne bodo imeli prekinjenja v čitanju tega na- šega podlistka, ki je čitatelje z vsilo silo navezal nase in ki bo v prihodnjih po- glavnih dosegal višek napetosti in zan- imivosti.

— Prijateljem stepcev! — Razpisali smo podporo za Božič ali novo leto. Število naših rednih članov je tako ve- liko, da naša sredstva ne zadoščajo, da obdarujemo najpotrebnejše. Vsi slepi pa smo prepotrebni podpor zlasti o Boži- ču, ali novem letu, zato ponižno pros- mo vse prijatelje da se nas spomnite sedaj in blagohotno položite dar, nam najbednejšim slepih na oltar! Vse mi- lodare prosimo naj se blagovoli pošil- jati na pisarno podpornega društva slepih v Ljubljani, Wolfova ulica 12. — Vse p. n. darovalce bomo objavili po imenih v vseh časnikih. — Za odbor predsednik Jurásek.

— Škratitica v Splitu. V Splitu se je pojavila škratitica. Oblasti so ukrenile vse potrebno, da se prepreči razširje- nje te nevarne epidemije.

— Težka nesreča. Leonardu Grün- selchu, posestniku v Golenici pri Ko- čevju so se splašili konji, vsled česar je nesrečno padel z voza in prišel pod kolo, ki mu je zmečkalo obe nogi.

— Ogenj. Dne 4. t. m. zvečer je po- sestniku Skazi v Velenju pogorel ko- zolec in mnogo mrve in slame. Ondot- no gasilno društvo je preprečilo, da ni ogenj prešel na sosednja posestva.

— Velika poneverba. Inženir Erich Hicke, doma iz Berlina je bil zaposlen pri tvrdki R. in A. Gorjan v Zagrebu. Po naročilu tvrdke je v Beogradu dvig- nil 20 milijonov mark ter pobegnul z njimi neznanu kam. Sumi se, da jo je popihal v Nemčijo, ali pa tja proti Mad- žarski.

— Roparski umor pri Novem Sadu. V sredo sta prodala kmeta Milorad Ve- selič in Rado Popov v Novem Sadu svinje. Na potu proti domu se jima je pridružil okrog poldne neki neznanec, ki ju je zaprosil, če sme prisesti na njun voz. Med vožnjo pa je razbojnik oba kmeta ustrelil z revolverjem ter jima pobral vse denar v znesku približno 7000 dinarjev. Nato je odpregel konja ter pobegnul. Orožništvo je pozneje naš- lo voz s trupli, nakar je takoj začelo z zasledovanjem, ki pa je ostalo dose- daj še brez uspeha.

— 25 milijonov je poneveril račun- ski oficijal Julius Nemet v Budimpešti. Ko so prišli tej ogromni defraudaciji na sled, se je Nemet ustrelil.

— Dvoboj na strehi drvečega vlaka. V brzovlaku Bukarest—Veliki Varaž- din je opazil te dni konduktar tri lo- pove, ki so skušali vlomiti v spalne oddelke vlaka. Konduktar — ki ni bil naš železničar in kot tak tudi ne se- stradan — je skočil nad lopove ter zgrabil enega za vrat, ostala dva pa sta skočila z vlaka. Vendar se je posreči- lo tudi ujetemu lopovu, da se je kondu- kterju izmuznil iz rok in pobegnul na streho spalnega vagona. Sprevodnik pa je planil za njima in na strehi drvečega

brzovlaka se je vnel med obema boj, v katerem bi sprevodnik skoro podle- gel. V trenutku, ko ga je vlomilec hotel vreči z strehe, se je sprevodniku po- srečilo, ustreliti razbojnika, ki se je zvalil pod vlak. Naslednjega dne so ga našli v jarku poleg proge.

— Brezposelnostna podpora za tur- škega sultana. Ker so Angleži poma- gali turškemu sultanu, da je pobegnul, imajo sedaj moralno dolžnost, da skr- be za njegovo vzdrževanje. Ljudski za- stopniki v angleškem parlamentu pa s tem niso nič kaj zadovoljni. Tako je predlagal angleški poslanec Sekston v spodnji zbornici, naj se da sultanu te- densko 15 šilingov brezposelnostne podpore in povrh tega še za vsako že- no 1 šiling. — Pa bo vseeno precej iz- neslo, ker ima sultan okrog — 200 žen.

— Škandal v peklju. Na Dunaju se je te dni dogodil v varietetu »Hölle« škandal, ki je vzbudil na Dunaju sploš- no pozornost. Igrali so »das zügellose Mädchen« (razuzdano deklet). Kot glav- na igralka je nastopila Gerta Sander. Njen soprog, s katerim pa sta ločena, je predstavi tudi prisostvoval ter je ves čas predstave kazal znake skraj- nega zadovoljstva nad tem, da na- stopa v tej igri njegova žena. Ko pa je prišla na vrsto scena, kjer se mora igralka na odru sleči, ter je lepa Gerta začela na odru odlagati kos za ko- som svoje prav ljubke toalete, je njen ločeni mož v dvorani nenadoma planil pokonci, skočil na oder in z silo odved- del svojo ženo za kulise. Publika je z živčanjem in vpitjem kazala svojo ne- zadovoljnost nad tem početjem hudega zakonskega moža. Čuli so se medklic: »nevoščljivost!« in še več mastnih. Ko se je gledalstvo umirilo, se je predsta- va nadaljevala — toda slekla se je ne- ka druga igralka, ki je vlogo Certe Sander do konca igrala.

— Nov kemični laboratorij v Beo- gradu. V najkrajšem času prično v Beo- gradu z gradbo novega modernega ke- mičnega laboratorija.

— Novo blaznico bodo zgradili v Topolnici pri Nišu. Kredit v znesku sto milijonov kron za gradbo te blaznice je že odobren.

GG. TRGOVCE, OBRITNIKE IN INDU- STRIJCE

vljudno vabimo, da se ob priliki ogla- ševanja novoletnih voščil poslužujejo našega dnevnika. Ako bi se pri komu ne oglašil naš akviziterji, prosimo, da nam svoj oglas sporočil po dopisnici najkasneje do 30. t. m. Oglase spreje- majo tudi naše podružnice v Mariboru, Celju in Ptujju. Priporočamo se tudi za oglase v božični številki 24. decembra, ki bo izšla v zelo povečani obliki in pa pomnoženo nakladi in v kateri bodo imeli oglašil še poseben uspeh.

Uprava »Jugoslavije«.

Ljubljana.

— Jugoslovensko - češkoslovaška Liga priredi v ponedeljek, dne 11. decem- bra 1922 ob 8. uri zvečer v veliki dvorani »Mestnega doma« predavanje o temi: »Češki ni naši bojevniki za svo- bodo v l. 1848.« Predavatelj dr Ivan Lah bo obravnaval s posebnim ozirom na istočasne politične prilike pri nas življenje in delo Karla Havlička - Bo-

kovskega, znamenitega češkega politika in pisatelja. Znatno število skloptičnih slik bo pojasnjevalo glavne momente iz življenja tega, nam Jugoslovanom še premalo znanega delavca na polju češko-jugoslovanstva zblizanja. Vstopnina 1 Din za osebo.

== Vloge na tekoči račun pri Mestni hranilnici ljubljanski. Kakor se nam poroča, je ministrstvo trgovine in industrije dovolilo Mestni hranilnici ljubljanski, da sme poleg hranilničnih vlog sprejemati tudi vloge na tekoči račun. Olej inserat v današnji številki lista!

== Nesreča. Včeraj dopoldne se je na Valvazorjevem trgu splašil neki konj ki je v besnem diru prevrnil voz, v katerem je sedel veletrgovec g. Janko Popović. V tem, ko se je voz prekucnil, je g. Popović tako nesrečno prišel z voza na trda tla, da je zadobil težke telesne poškodbe. Ponesrečenca so prepeljali na njegov dom.

== Smrtna kosa. V Rožni ulici št. 27 je umrla gospa Jerica Palovec, vd. Anderwald, roj. Meden. Pogreb se vrši danes pop. ob 2. uri na pokopališču k Sv. Križu. Naj počiva v miru!

== Našla se je pred Škofijo denarnica z manjšo svoto denarja. Polzve se pri g. Pezdru, Pred Škofijo šte. 14.

== Da ga ne bo zeblo, je ukradel neznan tat Francetu Pelichu v Spod. Šiški več desk.

== Pobeg. Iz državnega vzgajališča v Ljubljani sta pobegnila gojenca 15 let stari Mihael Galuf iz Jurklostra in 17 let stari Franc Buser, doma iz Sv. Ožbalda pri Ponikvi.

== Tatvina denarja. Dne 2. t. m. popoldne je bilo Angeli Karpetovi v Mostah št. 23 iz zaklenjene sobe ukradeno 1200 kron denarja.

== Izjava. Dne 1. decembra med 11. in 12. uro ponoči sem v igralni sobi kavarna »Union« izrekel proti navzočemu tajniku franoskega konzulata g. Jeanu Fudeisnu nekaj neosnovanih očitkov in ga neutemeljeno žalil. To iskreno obžalujem. Prosim tiste gospode, ki so bili pri neljubemu dogodku navzoči, da vzamejo to obžalovanje na znanje. — J. K.

== Lya Mara v kinu »Tivoli«. Od danes do srede 13. t. m. nastopi predražestna, priljubljena umetnica krasotica v razkošni ruski drami »Tanja Fedorovna«. Najlepši Lya Mara film, ki prekaša »Ano Karenino«. Vsaka reklama odveč. ?????? »Indijski nagrobni spomenik?????« Človek brez imena????? Vodstvo »Klina Tivolja«, ki je znan, da razpolaga z najučinkovitejšimi filmi, si je nabavilo omenjene filme navzlic ogromnih izdatkov, samo da zadovolji slavno publiko.

Maribor.

Ljudska univerza. V ponedeljek predava naš znani pomorski publicist g. Rudolf Crnić, poročnik trgovinske mornarice, svoje drugo letošnje predavanje »Jugoslavem kao kulturni faktor u kolu pomorskih naroda«. Upati je, da poseti vse zavedno občinstvo to veleznimivo predavanje.

Pot piščanca je računal gostilničar pri Crnem Orlu Franc Zemljič 80 K, radi česar se je moral zagovarjati v četrtek pred okrožnim sodiščem v Mariboru. Razprava pa je bila preložena v svrhu zaslišanja nadaljnjih prič in dveh izvedencev.

Priden sin je Lovrenc Potisk iz Vrhnj. Poleg drugih čednosti ima tudi to,

da je silno vdan piščali. Dne 13. oktobra je skušal nekaj dopovedati svojemu očetu s tem, da ga je večkrat udaril z motiko po glavi. Sodišče mu je za to junaštvo priznalo 105 dni zapora.

Celje.

Za novo mestno stanovanjsko hišo v Razlagovi ulici se že pridno navaža stavbeni material. S stavbo te hiše se bo pričelo v najzgodnejši spomladi.

Celjski mestni proračun znaša za leto 1923 okrog 8.000.000 kron primanjkljaja. V proračunski seji, ki bo sklicana v približno 14 dneh, se bo razpravljalo o proračunu in o kritju.

Koncert »Češkoslovaškega kvarteta« (Zika) se na povabilo celjskega meščanstva zopet vrši v sredo 13. decembra ob pol 21. uri v mali dvorani hotela »Union« v Celju. Spored koncerta je sledeči: 1. I. Brahms: Kvartet v c-molu, op. 51; 2. Slavko Osterc: Lirični kvartet; 3. B. Smetana: Iz mojega življenja. Vstopnice za komorni večer se dobe v trafikci ge. Kovač v Aleksandrovi ulici.

Vaje Celjskega pevskega društva se sedaj nekaj časa ne vršijo. Pričetek istih se pravočasno zopet objavi.

Predavanje o izenačenju davkov se je vršilo v četrtek, dne 7. t. m. v mali dvorani Narodnega doma. Predaval je g. davčni nadzornik Zagar iz Ljubljane. Predavanje je bilo zanimivo za trgovce, obrtnike, finančnike in davkoplačevalce sploh.

Omejitev obrata. Tudi Pertinačeva tovarna za posodo je omejila obrat na 7 ur dnevno. Podjetniki pravijo, da primanjkuje narocil.

Krasne zimske dneve imamo zadnje dni pri nas. Jutra so sicer nekoliko meglena in mrzla, po dnevi pa je krasno solčno in toplo.

Divji zajec je zadnje dni v Celju pri mesarjih obilno na razpolago. Prodajajo se okrog 150 K komad.

Cene kurivu v Celju. 100 kg črne premoga 152 K, rujavega 80 K, 100 kg trdih drv 150 K, mehkih 100 K.

Sumljiv pes je te dni v Zagradu obgrizel nekega delavca, kateri se je takoj javil sanitetni oblasti. Verjetno je, da je bil pes stekel. Kljub strogemu pasjemu kontumacu se vidi v Celju in okolici še vedno vse polno psov brez gospodarja. V tem oziru bi se moralo kaj več ukreniti. Z izdajanjem papirnatih ukrepov za varnost občinstva še ni poskrbljeno.

Gledališče in glasba.

Predstava »Kralj na Betajnovi« v spomin četrte obletnice smrti velikega pisatelja in dramatika Ivana Cankarja se vrši v ponedeljek, dne 11. t. m. za red E in ne za izven, kakor je bilo prvotno javljeno.

Iz gledališke pisarne. V ponedeljek, dne 11. t. m. vprizori dramsko gledališče v spomin četrte obletnice Cankarjeve smrti znamenito pokojnikovo dramo »Kralj na Betajnovi«. Vloge so razdeljene takole: Šaričeva (Francka), Wintrova (Hana), Rakarjeva (Lužarica), Gabrijelčičeva (Nina), Zbořilova (sodnica), Skrbinšek (Kantor), Železnik (Maks), Lipah (župnik), Peček (Bernol), Ločnik (Krvec), Terčič (sodnik), Medven (Koprivec), Kumar (oskrbnik), Smerkolj, Markič, Cesar (kmetje). Režijo vodi g. Skrbinšek. Predstava se vrši za red E.

Marionetno gledališče v Mestnem domu ima v nedeljo dne 10. t. m. dve predstavi in sicer prvo ob 15., drugo pa ob 18. uri. Igralo se bode predzadnjič v tej sezoni igraček v 5 dejanjih s predigro: »Doktor Faust«. Občinstvo se posebno opozarja na to veleznimivo, tudi v literarnem pogledu znamenito igro. Predprodaja vstopnic k obema predstavama se vrši v Mestnem domu v nedeljo dopoldne od 10. do 12. ure.

Književnost-umetnost

Cankarjeva proslava. Ob priliki četrte obletnice smrti Ivana Cankarja priredi SDIZ »Svoboda« za ljubljansko občinstvo slavnostno predavanje v spomin Ivana Cankarja. Predavanje se bo vršilo v ponedeljek, 11. t. m. ob 8. zvečer v dvorani mestnega magistrata. Vstopnina znaša v svrhu kritja stroškov za sedeže 3 dinarje, za stojišča 1 dinar.

40 letnica I. slov. pev. dr. »Lira« v Kamniku.

V prijaznem Kamniku so imeli dne 7. decembra t. l. lep praznik. Za narodno prosveto in našo pevsko umetnost zaslužno I. slov. pevsko društvo »Lira« je ta dan praznovalo štiridesetletnico svojega obstoja na prav skromen, pa tem dostojnejši način, brez vsakega pompa, obhodov in veselice, marveč s prireditvijo slavnostnega koncerta, s katerim je hotelo društvo domačemu občinstvu in gostom pokazati, da živi in da po štiridesetih letih neumornega dela uspešno goji našo pesem in tudi napreduje. Mimo naše javnosti je ta pomemben pevski praznik šel skoro neopažen, ker je bil koncert v časopisih naznanjen šele predzadnji dan. Tako se marsikateri prijatelj »Lire« izrom Slovenije slavnosti ni mogel udeležiti. Pač pa je kamniško občinstvo uprizarvalo »Lirine« velike zasluge zasedlo profi pol 9. uri zvečer vse sedeže čitalniške dovrane in tudi stojišče je bilo nabito polno. Pevski oder je bil okrasen z zelenjem, s trofejami »Lire« in častiljivo društveno zastavo. Slavnostno prireditev je otvoril predsednik »Lire« g. dr. Trampuž, ki je v lepili, jedrnatih besedah navzočim očrtal delovanje »Lire« v preteklosti in se je zlasti spominjal nevenljivih zaslug, ki si jih je za razvoj in uspešno delovanje društva pridobil prejšnji neumorno delavni pevovodja in vneti pevec g. Fr. Stele, katerega ovira bolezen, da svojih moči ne more več posvečati društvu kot jih je nekdanj, z le njemu lasno ljubeznijo do petja, s trudaljubivostjo in uprav redko požrtvovalnostjo.

Po slavnostnem govoru, katerega je občinstvo večkrat prekinilo z glasnim odobravanjem je pričel koncert, čigar vzpored je sestajal iz precej težkih moških in mešanih zborov novejših slovenske zborovske literature in nekaterih narodnih pesmi. Podrobni recenziji izvajanja ne mislimo podvreči. Lahko pa trdimo, da že ambicija društva provincijalnega mesta po izvajanju novejših skladb zasluži priznanje. Moški in mešani zbor imata v svoji sredi nekaj prav dobrih glasov, posebno globok drugi bas, ki poje vse skladbe oktavo nižje od predpisa, kar se pa vsem skladbam in posameznim mestom v njih dostikrat ne prilega. Pohvalno omenjamo trud zboru, ki je imel pogum lotiti se

Michlove balade »Atila in ribič«, Premrllove »Slovenske govornice«, Adamičevih »Zaman pod okno«, in dvojnega zbora »Res oženil bi se« ter Meškovega »Jutra«, ki vsekakor zahtevajo izurjenih pevcev in pevki. »Lira« ima v g. Cirilu Vremšaku mladega, agilnega pevovodjo, katerega je upravičeno lahko vesela. Naj sledi njegovim intencijam in uspehi ne bodo izostali. V zahvalo in priznanje je prejel krasen sopek z darilom, pevovodja »Zveze slov. pevskih zborov« g. Zorko Prelovec pa mu je izročil velik venec s trobojnicami, katerega je poklonila Zveza »Liri« ob 40 letnici. Občinstvo je vsako točko sprejelo z glasnim odobravanjem, posebno so mu ugajale narodne pesmi, izmed katerih je zbor moral koroško narodno »Gor šez izaro« ponoviti. Z uspehom koncerta je »Lira« lahko zadovoljna. Želimo, da v njen krog pristopijo vsi kamniški pevci in vse kamniške pevke, da bo zvesta svoji tradiciji tudi v bodoče uveljavljala svoja načela za prosveto in napredek.

Po koncertu se je razvila prijetna zabava, pri kateri so vrli Liraši zapeli nekaj lepih pesmic. Vrstile so se razne napitnice. Gg. Zorko Prelovec in Emil Adamič sta čestitala Liri k jubileju v imenu Zveze slov. pevskih zborov, g. Slavko Ravnihar v imenu pevskega zbora Glasbene Matice v Ljubljani, g. Rudolf Binter, bivši šestletni predsednik »Lire« se je spominjal pokojnih društv. ustanoviteljev Vremšaka in Pohlina, kojih sinova sta vredna naslednika svojih

očetov, sin prvega sedanj pevovodja, drugega pa vnet in zvest pevec. Ko sta končno govorila še najstarejši član (od ustanovitve do danes) »Lira« g. Joško Stele ter g. župan dr. Karba v imenu mestne občine, Sokola in Čitalnice, je prijeten večer zaključil z zahvalo g. dr. Trampuša in je ponudil gostom ter zboru napoj iz srebrnega pokala, katerega so svojčas poklonili »Liri« koroški Slovenci.

Skromna pevška slavnost v Kamniku pričča, da je v naša pevška društva zavel nov duh: rešiti se hočejo starih spon, streme po napredku. V ta namen zametajo stare oblike slavnosti ter se posvečajo resnemu koncertnemu delovanju. Želimo, da bi vzgledu častiljive »Lire« sledila vsa naša druga pevška društva po deželi! »Lira« pa lahko ponosno gleda na svoje dosedanje delo in naj tudi v prihodnje ne krene iz začrtane, prave poti!

Proda se popolnoma nova

turbina (spiral)

do 75 sekundnih litrov za 12 m padca z regulatorjem. Istotam se radi preureditve proda nov masliven stružnik za les, 280 m višine (Spitzenhöhe), velika centralna peč za velike objekte ali sušilnice, nadalje en kovaški meh (Spitzbaug), dobro ohranjen, iz treh govejih kož. Naslov se izve v upravištvu »Jugoslovije«.

Kožuhovina
svila, modni nakit, predpasniki, spodnja krila
po nižanih cenah
pri
A. ŠINKOVIC nasl. K. SOSS
LJUBLJANA, Mestni trg št. 19.

Slabost? Slabo spanje? Nervoznost? Neveselje do dela? Ali se večkrat pojavljajo različne boli? Dober prijatelj v takih slabih dneh je pravi Fellerjev Elzafluid! Dobro služi za umivanje in obloge, kakor tudi kot kosmetikum za usta, glavo, kožo. Močnejši, izdatnejši in bolj delujoči kakor francosko žganje! S pakovanjem in poštnino 3 dvojnatih ali 1 specialna steklenica 24 dinarjev; 36 dvojnatih ali 3 specialnih steklenic 208 dinarjev in 5% doplatka razpošilja lekarnar EUGEN V. FELLER, STUBICA DONJA, Elzatrž št. 357, Hrvatsko.

Računske stroje:
THE REX Co, Ljubljana

Zakaj?
Zato ker je velikansko množino sukna, platna, parhenta in hlačevine prejela iz inozemskih tovarov, ter prodaja po čudovito nizkih cenah veletrgovine **R. Stermecki, Celje, št. 358.**
Cenik s tisoč slikami zastoj.

Tajinstveni morilec deklet.

(Nadaljevanje.)

»Čudno! Nisem videla obličja mladega moža, pa moram vendar venomer misliti na lepega zločinca. Videla sem samo njegova majhna, lepo oblikovana usta in njegove velike črne oči, ki so me tako strastno pogledovale. O te oči, koliko divjosti in vendar koliko ljubezni je v njih! Gotovo ni zloben človek! Kaj pa je potem, če je tilhotapec; to vendar ni nikak nevaren zločinec! In vendar je z gledalo na policijskem ravnateljstvu vse tako, kot da gre pri aretaciji tega moža za velike stvari. — Toda kaj mi preostaja drugega, kot da storim svojo dolžnost. Jutri ga bom sprejela v eni sob v prvem nadstropju in mu pritisnila na obraz rutico, katero mi je izročil gospod policijski ravnatelj. Toda moja naloga je težja kot sem mislila, to čutilam na utripih svojega srca, na razburjenju, ki se me polajšča, če pomislim na žalostno usodo svoje žrtve. Morda bodo pretekla dolga, dolga leta, predno bo zopet zapustil podzemeljsko ječo in potem se bo sedaj mladostnolepi mož plazil zlomljen na duši in na telesu okoli in njegove lepe oči bodo gledale mrko in brez bleska po svetu.«

Odkritje.

Clifford je ravnokar stopil v Hardyjevo hišo, ki se je nahajala v bližini Morrisovega poslopja. Vprašal je po baronu, ki je že čakal na svojega lopovskega pomočnika.
»Ali prihajate zopet s skisanim obrazom?« je zaklical prihajajočem nasproti. »Nikar me ne zdvijajte Clifford, sicer v resnici zgubim potrpljenje in vas pošljem k vsem vragom!«
»Toda, vaša milost, zakaj me sprejmete takoj z takimi očitki? Obiskal sem lepo deklo v Whitechaplu in mala ni ravno preveč nasprotna sestanku z vami.«
»Pripljite jo potem vendar semkaj!«
»Lepa natakarcica ima svojo lastno glavico in zdli se mi, da je ta glavica precej trmasta. Dejala je, da se potrudite sami k njej v krčmo »Pri britanskem levu.«
»Kaj ste znoreli Clifford? V to pristaniško beznilco da naj grem? Nikoli!«
»Starec je skomizgnil z rameni. Čez trenotek je počasi dejal:
»Dekle je očarujoče lepo!«
Baron je poskočil s svojega sedeža.

»Potem si izmislite kako drugo sredstvo, Clifford. Jaz, baron Hardy, se vendar ne morem podati v družbo pijanih pomorščakov in pristaniških delavcev!«
»Gostilnica je jako prijetna, z večimi manjšimi postranskimi prostori in tujskimi sobami.«
»Tako — tako! Poslušajte Clifford, jaz vem za boljši izhod. Najemite eno izmed sob in predajte dekletu v mojem imenu kak lep prstan ali kaj podobnega, potem me bo gotovo počakala v najeti sobi.«
»Vaša milost ima popolnoma prav. Jutri se zopet podam k njej in spravim celo stvar v red.«
»Prav tako Clifford! Saj imate še dovolj denarja. Kupite torej kaj resnično lepega za deklico in dobro opravite svojo stvar.«
Clifford je obljubil vse, kar je baron zahteval od njega. Po kratkem presledku je vprašal:
»Ali se nahaja gospodična Jane še v Westendu?«
Hardy ga je nejevoljno oplazil s pogledom.
»A, pustite me pri miru s tem dekletom. Sicer je bila res lepa, toda —«
»Ali je ušla, vaša milost?«
»Ne, ne, še vedno se nahaja v moji villi, toda postala je blazna!«
»Ni mogoče!«
»Pač, pač, Clifford. Bedasta stvar si je domišljala, da jo bom poročil. Neverjetno! Jaz baron Hardy, pa poročiti se — zato imam časa še več kot preveč, za enkrat pa hočem uživati svoje življenje še precej časa popolnoma svobodno!«
»Seveda, vaša milost. To je najpametnejše, kar more storiti mlad in bogat gospod.« je pritrdil Clifford.
Baron je stopil k napol zagrnjenemu balkonskemu oknu, odkoder je lahko opazoval Morrisovo hišo.
»Če bi se le lahko polastil Elen Morrisove. Tako lepa in ljubka, kot je ona, vendar ni nobena druga. Zapeljiva je kot boginja ljubezni v lastni osebi!«
»Vaša milost pa bo vendar presenečena, ko boste videli lepo deklo »Pri britanskem levu«, je dejal Clifford z gesto izvedenca v takih stvareh.
»No, saj naj vas pa tudi na mestu vzame vrag, če ste me zopet nalagali, kot je to vaša navada. Torej jutri zvečer, Clifford, me razumete?«
»Da, da, vaša milost, zadovoljni boste z menoj!«

Ob istem času, ko se je nahajal Clifford pri baronu Hardyju, je čakal Viljem Morris v napol razpadli, zapuščen ribiški koči na svoja dva ogleduha, katera je naročil na to samotno mesto, kjer ni nikdo slutil žive človeške duše.
Obličje mladega moža je zopet pokrivala krinka. Skoz razpoko v steni je pazno motril cesto.
»Ah, tukaj prihajata moja moža. Oblečena sta zopet v svoje policijske kroje. Prevara je naravnost mojstrska!«
Kmalu so se približali hitri koraki in v stražnika preoblečena moža, ki sta vohunila za Jaka na policijskem ravnateljstvu, sta stopila v razpadlo koč.
Ko sta zagledala gospodarja, sta ga spoštljivo pozdravila. Ta pa jima je prijazno podal roko.
»Kaj sta zvedela novega?«
»Ni mnogo, gospodar! Vendar sumiva, da je rvtit Davis napravil zopet nov načrt in sedaj mora biti neko deklo vmes.«
»Dekle?« je začudeno vprašal Viljem.
»Da in še zelo lepo poleg tega. Midva sva opazila omenjeno krasotico, ko jo je peljal Davis v stanovanje policijskega ravnatelja.«
»In kje se nahaja deklo sedaj?«
»V krčmi »Pri britanskem levu!«
Jak je vzkliknil od začudenja.
»Ah, sedaj razumem vse!«
Pomočnika sta delala začudene obraze.
»Pojutrišnjem vama izplača Jim po 200 funtov vsakemu,« je nadaljeval Viljem. »Zasluzila sta tako nagrado!«
»Hvala lepa, gospodar!« sta vskliknila obadva vesela.
»Sedaj še nekaj, zvesta moža. Bodita jutri zvečer ob deveti uri pri zadnjih vratih prej omenjene krčme. Preoblečena morata biti seveda v pristaniška delavca. Nadaljna navodila vam bom dal na licu mesta.«
»Točno bova na mestu, gospodar!«
»Dobro! Sedaj pa pojedita zopet na policijsko ravnateljstvo in skušajta zvedeti, če namerava Davis še kaj drugega. Prav, si menda niso več nabavili, kaj?«
»Ne, gospodar, vsaj midva nisva slišala ničesar o tem. Obedve zverini, ki so jih naše kroglice pognale v boljše pasje življenje, sta že davno pod zemljo. Poleg tega pa tudi v Londonu ni lahko dobiti teh dragocenih psov.«
»Ali je v Whitechaplu sedaj vse mirno?«

(Ostalo prihodnj.)

Pevska društva!

Pevski koledar za l. 1923. z bogato in razno-
vrstno vsebino ter sijajnimi karikaturami
gg. Hubada, Dražila, Adamiča in Prelovca bo izšel 17. t. m.
Naročila sprejema „Zvezna knjigarna“, Ljubljana, Marijin trg 8.

MALI OGLASI

PRODAJA:
SPALNICO, hrastovo še ne
rabljeno. Bleiweisova cesta
št. 1, podprtiličje. 931
STAVBIŠČE ca 4400 kva-
dratnih metrov z gradbenim
materijalom vred, takoj po
ugodni ceni. — Polzve se
Gradšče 10. III nad. 930
MLIN na prometnem kraju,
stalna vodna moč, koncesija
za napravo nove žage. Po-

leg je 5 oralov dobre zem-
lje, ter 3 in pol orala hra-
stovega gozda, leži 10 mi-
nut od postaje Gradac v
Belokranjski, cena 325.000 D.
Dalje hišo v Črnomlju, po-
leg tri četrti orala vrta, 5
minut od postaje, cena
75.000 D. — Vprašati pri
Franc Sajovic, Črnomelj.
929.
MALO ENODRUŽINSKO
HIŠO z vrtom v ljubljanski
okolici. — Polzve se pri
l. Hvastja, št. 41; Savlje
Kleče pri Ljubljani, po
ugodni ceni. 928.
ŽAGA in mlin s turbino in
paro v gozdnem kraju;

POSESTVO 5 oralov z vilo
850.000 K pri Mariboru;
GOSTILNA s trgovino in
posestvom;
PARNA PEKARIJA na zelo
prometnem kraju;
POSESTVA od 3 do 150
oralov;
VILA pri parku z velikan-
skim stavbenim prostora-
m;
VILE, HIŠE pri kupu pro-
sto stanovanje.
Realiteta pisarna Za-
vorski, Maribor, Bavarska
ulica 3. 926.
VILO s 7 sobami, lepim vr-
tom in skladenjem za sadje,
prostori pripravni za vsako
trgovino (posebno za me-
dianico žita) ob državni ce-

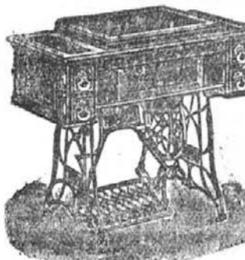
sti v bližini postaje Pesnica
pri Mariboru po ugodni ce-
ni. — Fr. Schwarz, Pesnica.
923
ACETILENSKI APPARAT
za 10 luči, malo rabljen po
ugodni ceni radi nove elek-
trične naprave pri Florijanu
Ažman, gostilna, Zagorice,
Bled. 921.
PLETILNI STROJ št. 8,
kov. majster Logatec. 870
nekoliko rabljen. Cena po
dogovoru. Naslov v upravi
lista 789
UMIVALNIK, železno sto-
jelo s krasno marmorno
ploščo, se zelo ugodno pro-
da; enako zbirka filozofskih

knjig. — Naslov pri upravi
lista. 932.
PLESNO TOALETO, zelo
elegantna pariška crepe-de-
chine obleka, kakor tudi
damska drap obleka iz
sukna. — Naslov v upravi
listu lista. 933.
SLUŽBE:
IZPRASAN STROJNIK, iz-
učen strojni ključavničar,
25 let star, neporočen, z do-
birimi izpričevanji, išče služ-
bo. — Pisemne ponudbe pod
strojnike pošto ležeče,
Savski Marof. 927.
PRODAJALKA izvežbana
v manufakturni in špecerij-

ski stroji s 4 letno prakso,
večša slovenskega in nem-
škega jezika, išče službo v
večji trgovini. Gre tudi na
deželo. Vstop takoj. Cenje-
ne ponudbe na upravo lista
pod „M. O.“ 924
GOSPODIČNA iz boljše
rodbine, dobra računarica
želi mesta *blagajničarke*. —
Naslov pri upravi lista, 922
KONTORISTINJA s pisar-
niško prakso bi rada pre-
menila mesto. Šla bi najra-
je za blagajničarko ali v
kako trgovino tudi izven
Ljubljane. Ponudbe prositi
pod šifro „Poštena“ na upr.
lista. 918

RAZNO:
DO 10.000 — K NAGRADE
DOB, kdor preskrbi mirni
stranki moderno stanovan-
je do 5 sob za takoj a i po n-
e. Ponudbe pod „dober plač-
nik“ na upravo lista. 919
MESARSKI POMOČNIK,
27 let star in prekaževalec
se želi poročiti z naobra-
ženo gospodično ali vdovo
z imetjem najraje na deželi.
Cenjene ponudbe s sliko,
katere se vrne pod „jesen
900“ pošto ležeče „115-
Merleback, Mozele Elsass-
Loring. 925.
SOLIDNA TRGOVKA vza-
me manufakturno blago v

komisijo za prodajo. Dop-
se pod „Solidna trgovka“
na upravo lista. 788
ZEPNE URE, precizijske
in stenske, popravlja naj-
solidneje tvrdka F. Čuden v
Prešernovi ulici 1. 506
AUTO
Bencin. — Pneumatika.
Olje. — Vsa popravila.
Mast. — In vožnje. —
Le prvovrstno blago in
delo po solid. cenah nudi
Jugo-Auto d. o. z.
v Ljubljani.

P. n. gospodinje, šivilje, kro-
tače, čevljarje, in sedlarje opo-
zarjamo, da se dobijo zopet
najboljši šivalni stroji
„Gritzner“
v vseh opremah materijal pred-
vojni. cene najnižje edino le pri
Josip Petelincu
Ljubljana, Cv. Petra nasip št. 7.
Pouk v vezenju brezplačen!
Istotam igle, olje, vse nadomestne dele za vse sisteme šivalnih
strojev in koles. — Potrebščine za šivilje, krotače, čevljarje, brivce,
sedlarje, toaletno blago, srajce, kravate, šetke, palice,
Galanterija, gumbi, na veliko in malo!
Najnižje cene! Točna postrežba!

Šlaščičar,
špecialist za fine
bonbone in izdelavo
čokolade išče
mesta. Cenjene po-
nudbe pod E. B.
na upravo lista.
KNJIGOVODJA
absolv. trg. akademije s
prakso, išče odgovarja-
jočega mesta. Cenjene
ponudbe pod „Sigur-
nost“ na upravo lista.

Pristno „Steckenpferd“
lilijino mlečno toaletno
milo
priporoča
Parfumerija „STRMOLI“
LJUBLJANA, Pod Tranco 1.
Blago
za prevleko divanov in drugega
pohištva v veliki izbiri, dalje
različno platno in jute za tapet-
nike, sedlarje itd. priporoča tvrdka
A. & E. Skabernè, Ljubljana,
Mestni trg 10.

Pevci!
Pevska društva!
Izšel je 13 zv. „Male pesmarice“
„Podoknica“
Četverspev, 21 AVG. LEBAN
v „Zvezni knjigarni“, Ljubljana, Marijin trg 8.
Cena 1-50 — Din.

„Zločin v Orcivalu“
roman E. GABORIAU
je izšel v knjigi. — Cena br. Din 18.—.
Zvezna knjigarna, Ljubljana
Marijin trg 8.

Za veliko špedicijsko tvrdko v Novem Sadu
se išče
carinski posredovalec
s kvalifikacijo.
Ponudbe do 11. decembra t. l. na naslov:
Dušan Zestrijan, Ljubljana,
hotel Union.

SVINJSKE KOŽE
TOVARNA USNJA „INDUS“ D. D.
kupi po najvišjih cenah
Iz so na čisto izdelane svinjske kože brez lukenj in zareskov po
K 35 kg. — Ili to so zrezane in slabo izdelane svinjske kože po
K 18 kg. — Od hrvaških in ogerskih prašičev po K 12 kg.
Kože se prevzemajo v znanem skladišču
KARL POLLAK, Ljubljana
Dunajska cesta št. 23.

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani
prodaja iz slovenskih premogovnikov
velenjski, šentjanški in trboveljski
premog
vseh kakovosti v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov
za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava:
Prima čehoslov. in angleški koks za livarne in domačo uporabo,
kovaški premog, črni premog in jajčne brikete.
Naslov: PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG d. d. v Ljubljani, Miklošičeva cesta 15.

Novosti!
za damske plašče
v veliki izbiri.
A. & E. Skabernè, Ljubljana
Mestni trg 10.

ZVEZNA KNJIGARNA LJUBLJANA - MARIJIN TRG 8
JOHN RUSKIN:
KRALJ ZLATE REKE ALI ČRNA BRATA
Iz angleščine prevedel Ljudevit Furlan — z ilustracijami Ant. Rožarja.

Slavenska banka d. d. podružnica
Ljubljana
(preje Jugoslovanska Union banka)
Zagreb Beograd
Bjelovar, Brod n. S., Celje, Dubrovnik, Gornja Radgona,
Kranj, Maribor, Monoštor (Baranja), Murska Sobota, Osijek,
Rogaška Slatina, Sombor, Sušak, Šabac, Šibenik, Škotja
Loka, Velikovec, Vršac.
Agencija: Buenos Aires (Argentina).
Budapest: Balkan Bank r. t.
Spitt: Jugoslovanska industrijska banka.
Wien: Bankhaus Milan Robert Alexander.
Delniška glavica in rezerve ca 200.000.000 K.
Izvršuje vse bančne posle najkulantneje.

OBJAVA.
Mestna hranilnica ljubljanska naznanja, da
vstred dovoljenja nadzorstvene oblasti sprejema poleg
hranilnih vlog na knjižice, katere od l. l. 1923 dalje
obrestuje po čistih
5%
tudi vloge v tekočem računu,
ki jih obrestuje proti odpovedi tudi višje. Kakor
za vloge na hranilne knjižice, jamči tudi za vloge
v tekočem računu mesto Ljubljana z vsem svo-
jim premoženjem in vso davčno močjo.
Stanje hranilnih vlog 320 milijonov kron.
Mestna hranilnica ljubljanska
Prešernova ulica št. 3.

Oglasi v „Jugoslaviji“ imajo velik uspeh!

Najveći devki.
 katere plačete Vam ostanelo, ako ne gledate na to, kje nakupujete, izgubite denar in imate poleg tega večkrat še sitnosti. Poskusite enkrat z ilustriranim katalogom tvrdke H. Suttner (imetnik Henri Malre) v Ljubljani, Mestni trg 8. Ta Vam svetuje resnično dobre ure, specialne znamke „IKO“ in lastne tvornice v Šviciji, kakor tudi druge dobre fejn ure, zaprte ure, svetilne in stenske ure, vertilice, prstane, zapetnice, uhane, namizno orodje, kršna in birmska darila in vsa druga zlatina in srebrnina. Pa tudi porabne predmete, kakor n. pr. škarje, nože, britve, lasestrizne in brivske stroje, steklorčne doze za tobak, svečnice in smodke, nažganje in denarnice kupite dobro in ceno pri tvrdki!

H. Suttner (imetnik Henri Malre) v Ljubljani št. 8.

Alojzij Lenček
 stavbeni in galanterijski klepar
Ljubljana
 Sv. Petra cesta 29
 se priporoča za vsa v njegovo stroko spadajoča dela in popravila. Solidna postrežba! Zmerne cene!

IVAN JAX IN SIN
 LJUBLJANA - GOSPOSVETSKA CESTA ŠTEV. 2.
Sivalni stroji in stroji za pletenje
 izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz tovarne v LINCJU. — Ustanovljena leta 1867. Vezenje poučujejo brezplačno — Popravila se sprejemajo. — Lastna delavnica.

Pisalni stroji „Adler“.
 Kolesa iz prvih tovarn!
 Dürkop — Styria — Waffenrad.

2 hiši v Mariboru
 ena dvonadstropna in ena pritlična pripravna za prezidavo z vrtom, pet minut od kolodvora se takoj proda. Cena Din 130.000. Poizve se pri ogl. zavodu I. Sušnik, Maribor, Slovenska ulica 15.

Jadranska banka-Beograd.
 Delniška glavica: Din 60,000.000. Rezerva: Din 30,000.000.

Podružnice:
 Bled, Jesenice, Prevalje, Sarajevo, Sibenik, Tržič, Zagreb, Cavtat, Korčula, Maribor, Metković, Celje, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Dubrovnik, Ercegnovi, Jelsa, Ljubljana, Maribor, Metković.

AMERIKANSKI ODDELEK.
 Naslov za brzojave: JADRANSKA.

Afilirani zavodi:
 JADRANSKA BANKA: Trst, Opatija, Wien, Zadar.
 FRANK SAKSER STATE BANK, Cortlandt Street 82, New-York City.
 BANKO YUGOSLAVO DE CHILE: Valparaiso, Antofagasta, Punta Arenas, Puerta Natales, Porvenir.

Polnojarmenik
 žage ter stroje za obdelavo lesa vseh vrst, najnovejše konstrukcije nemški izdelek, dobavlja takoj po najugodnejših cenah iz jugoslovanskega skladišča

Welkerwerke
 Wien XIII. Breitenstrasse 56.

HALO!
 Kdor hoče biti lep, napravi naj izlet h krojaču na Homec v dom društveni dobi solidno delo po zmerni ceni. Preselil sem se iz Strnišča na Homec pri Kamniku in se priporočam sl. občinstvu in rojacom Primorcem za splošno krojaštvo.

Anton Kosta,
 krojaški mojster, Homec.

L. ROT, krznarstvo
 Ljubljana, Gradišče št. 7.
 Priporoča zalogo lastnih krznarskih izdelkov pristne skunks in lis čje boe v najmodernejših baryah.
 Kupuje in sprejema v stroj, barvo in popolno izdelavo vse vrste kože divjačine.
 Sprejema moderniziranje! Cene solidne!

Potniki v Ameriko, pozor!
UNITED - AMERICAN - LINES - INC.
 prevažata potnike z najnovejšimi brzoparniki preko Hamburga, Southamptona in Cherbourga v New-York.
 Vozne liste ter vsa potrebna pojasnila izdaja **SIMON KMETEC**, zastopnik za Slovenijo Ljubljana, Ko'odvorska ulica 26.

Galalit
Biserni in Koščeni GUMBI
 Prvovrstni Brez konkurence
 Tovarna gumbov - Slov. Bistrica

Stečaj.
 U kancelariji Dravske artilerijske radišnice na dan 27., 28., 29. i 30. decembra 1922. g. i na istim danima svakog idućeg meseca 1923. g., a počev u 8 sat, svakoga od navedenih dana, održaće se javna usmena licitacija za prodaju 176 komada automobila, i to:

a) 9 komada putničkih automobila: Puch IV.— 225, Minerva IV.— 265, Praga IV.— 275, Puch IV.— 401, Puch IV.— 403, Puch IV.— 404, Puch IV.— 700, Italla IV.— 701, Fiat IV.— 779.

b) 167 komada teretnih automobila: Fiat IV.— 152, Isotta Fraschini IV.— 159, Puch IV.— 168, Praga IV.— 177, Marta IV.— 222, Fiat Austr. IV.— 237, Fiat Torino IV.— 267, Praga IV.— 274, Perl IV.— 303, Büsising IV.— 309, Praga IV.— 312, Pavesi Talotti IV.— 322, Pavesi Talotti IV.— 323, Daimler IV.— 344, Gräf Stift IV.— 346, Fiat Austr. IV.— 353, Penz IV.— 391, Raf IV.— 400, Puch IV.— 409, Mercedes IV.— 406, Praga IV.— 408, Raha IV.— 411, Büsising IV.— 421, Saurer IV.— 422, Büsising IV.— 423, Fiat Austr. IV.— 424, Büsising IV.— 425, Fiat Austr. IV.— 428, Raha IV.— 430, Büsising IV.— 432, Praga IV.— 434, Büsising IV.— 435, Saurer IV.— 436, Fiat Torino IV.— 438, Fiat Austr. IV.— 439, Fiat Austr. IV.— 440, Fiat Austr. IV.— 441, Fiat Austr. IV.— 442, Büsising IV.— 444, Fiat Austr. IV.— 447, Fiat Austr. IV.— 449, Saurer IV.— 450, Fiat Austr. IV.— 454, Fiat Austr. IV.— 455, Fiat Austr. IV.— 456, Praga IV.— 457, Praga IV.— 458, Praga IV.— 459, Praga IV.— 461, Praga IV.— 463, Büsising IV.— 464, Büsising IV.— 467, Büsising IV.— 469, Büsising IV.— 471, Fiat IV.— 473, Fiat Austr. IV.— 474, Fiat IV.— 475, Fiat Austr. IV.— 476, Büsising IV.— 477, Fiat Torino IV.— 478, Büsising IV.— 479, Fiat Torino IV.— 480, Fiat Torino IV.— 481, Praga Raha IV.— 482, Saurer IV.— 486, Büsising IV.— 489, Saurer IV.— 490, Saurer IV.— 491, Saurer IV.— 495, Büsising IV.— 503, Büsising IV.— 504, Fiat Austr. IV.— 509, Fiat Austr. IV.— 515, Büsising IV.— 518, Büsising IV.— 517, Büsising IV.— 519, Praga IV.— 520, Büsising IV.— 523, Daimler IV.— 536, Daimler IV.— 542, Daimler IV.— 543, Sog IV.— 600, Fiat Austr. IV.— 602, Franko IV.— 637, Fiat Austr. IV.— 641, Fiat Austr. IV.— 642, Sog IV.— 641, Fiat Austr. IV.— 644, Marta IV.— 645, Praga IV.— 647, Gräf Stift IV.— 648, Praga IV.— 649, Fiat Austr. IV.— 650, Waff IV.— 652, Sog IV.— 655, Sog IV.— 656, Gräf Stift IV.— 657, Gräf Stift IV.— 661, Puch IV.— 665, Gräf Stift IV.— 666, NAG. IV.— 670, Gräf Stift IV.— 675, Gräf Stift IV.— 676, Sog IV.— 679, Daimler IV.— 684, Daimler IV.— 686, Daimler IV.— 690, Daimler IV.— 691, Sog IV.— 695, Sog IV.— 696, Sog IV.— 697, Puch IV.— 703, Daimler IV.— 707, Sog IV.— 709, Büsising IV.— 709, Sog IV.— 711, Fiat Torino IV.— 713, Fiat Torino IV.— 714, Fiat Torino IV.— 715, Fiat IV.— 716, Laurin & Klement IV.— 717, Gräf Stift IV.— 719, Gräf Stift IV.— 720, Puch IV.— 721, Nesseldorfer IV.— 722, Fiat Austr. IV.— 723, Puch IV.— 724, Waff IV.— 725, Büsising IV.— 727, Fiat Austr. IV.— 728, Praga IV.— 729, Raha IV.— 730, Sog IV.— 731, Sog IV.— 732, Büsising IV.— 734, Praga IV.— 735, Gräf Stift IV.— 736, Fiat Torino IV.— 737, Praga IV.— 738, Fiat Torino IV.— 739, Sog IV.— 741, Sog IV.— 742, Sog IV.— 743, Saurer IV.— 744, Marta IV.— 745, Marta IV.— 746, Isotta IV.— 747, Fiat Torino IV.— 748, Gräf Stift IV.— 750, Spa IV.— 751, Sog IV.— 752, Sog IV.— 749, Büsising IV.— 753, Daimler IV.— 754, Italla IV.— 755, Sog IV.— 756, Sog IV.— 757, Italla IV.— 758, Sog IV.— 759, Sog IV.— 760, Spa IV.— 761, Spa IV.— 762, Puch IV.— 780, Lloyd IV.— 783, Stoewer IV.— 784.

Uслови za ovu licitaciju, kao i sami automobili koji se prodavaju, mogu se videti za vreme kancelarijskog rada u artilerijskoj radišnici u Ljubljani sve do na sam dan licitacije svakog dana.

Svaki licitator pre licitacije plaća kauciju i to:

a) Podanici Kraljevstva SHS 5% od naznačene početne vrednosti za licitaciju za svaki automobil.
 b) Strani podanici 10% od naznačene početne vrednosti za licitaciju za svaki automobil.

Kaucije svih licitatora, koji su licitirali svaki pojedini automobil se zadržavaju do rešenja licitacije, a ostalima se odmah vraćaju.

Pozivaju se sva zainteresovana lica, da učestvuju kod ove licitacije.

Iz kancelarije Dravske divizijske oblasti I. Bro' 4114 u Ljubljani.

Moderno zldana HIŠA v Mariboru
 20 m dolga 10 široka s 5 sobami, 4 kuhinje z modernimi štedilniki, gospodarska postojnja, hlevi itd. Veliko dvorišče, velik vrt, vodovod, električna napeljava pri hiši. Navedeno podietje obsega 2 ulici, primerno za vsa o podjetje ali obrt. Cena 550.000.— K. Natančičeva nojasnila pri A. Branciger, Stritarjeva 13 Maribor, Magdalensko predmestje

Velika izbira
 otroških vozilov, dvokoles in stalnih strojev po ceni J. Batie, Ljubljana Stari trg 28.
 Sprejemajo se v polno popravilo: enajljanje a opajem in ponikljanje dvokolesa, otroški vozilki, sivalni in razni stroji.
 Trgovna tovarna dvokoles otroških vozilov Ljubljana: Karlovska cesta 4. - Zvonarska ul. 1.

Vsako količino jelenov srni, zajcev, fazanov, jerebic itd. kupujem in plačam

po **najvišjih cenah.**
Anton Löschnigg, Maribor.
 Gradbene podjetje **Ing. Dukić & drug** Ljubljana, Bohoričeva ul. 20. se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela.

VRTNAR, krasno pesniško zbirko, ki je preložena v vse svetovne jezike, je založila v izbranem prevodu Dr. A. Gradnika Zvezna knjigarna, Ljubljana, Marijin trg 8
 Cena broširanemu izvodu Din. 16.—, vezanemu v papir Din. 20.—, v usnje krasno vezano Din. 50.—.

Za Božične praznike
 priporočamo najfinije specialitete ruma:
Cognac - Rum, Citron - Rum, Orange - Rum.
 Kupujemo
 rabljene prazne steklenice za konjak vsake velikosti po najvišjih cenah!
„A. L. K. O.“, veletrg. žganja družba z o. z., LJUBLJANA, Kolizej.

Parna žaga
FRAN RAVNIKAR, mestni tesarski mojster **LJUBLJANA, Linhartova ul. 25**
 Kupuje po najvišjih dnevnih cenah razne vrste **okroglega lesa**, kakor tudi **cele gozdne parcele.**

Za reklamne cene
 se prodaja narejena **obleka**
 za moške, ženske in otroke, tudi kožuhovina in trikotaža edino le v največji trgovini
O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg 5.